

CZYTAJ
NAS:

- CO TYDZIEŃ
W GAZECIE
- CODZIENNIE
W INTERECIE

9 177173 190556

DZIERZCZOWO GRUDSIK LIPOWIEC MŁAWA RADZANÓW STRZEGOWO STUPSK SZREŃSK SZYDLÓWO WIECZNA WIŚNIEWO

CENA 2,80 zł
(w tym 5% VAT)

mławski.pl

Fot. KPP

CZOŁOWE ZDERZENIE NA „SIÓDEMCE”

Na krajowej siódemce w Wiśniewie 1 października, tuż przed godz. 2.00 w nocy, doszło do czołowego zderzenia dwóch aut. Po zderzeniu jeden z samochodów dachował w pobliskim rowie, drugi zablokował pas ruchu. Dwie osoby zostały ranne. Trafily do szpitala w Mławie. **s. 3**

MŁAWA DZIESIĄTA NA MAZOWSZU!

ŚRODOWISKO ||

S. 3

■ Mława znalazła się na 10. miejscu na Mazowszu w ranking aktywności gmin w zakresie liczby wniosków złożonych do programu Czyste Powietrze. W II kwartale 2021 r. z terenu gminy miejskiej Mława złożono do programu Czyste Powietrze 68 wniosków.

2 RAZY BRĄZ NA MISTRZOSTWACH POLSKI

SPORT ||

S. 10

■ Trzech zawodników Karwiński Team Mława: Michał Piekart, Kamil Krystkiewicz oraz Adrian Welenc wzięło udział w Mistrzostwach Polski w kickboxingu w wersji kick light. Dwóch z trzech kickboxerów przywiozło brązowe medale Mistrzostw Polski.

KOLEKCJONUJĘ TYLKO DOBRE CHWILE

LUDZIE ||

S. 11

■ Wychowała szóstkę dzieci, opiekowała się chorymi rodzicami do śmierci. Pomimo życiowych przeciwności wciąż z optymizmem patrzy w przyszłość. — Mąż i dzieci są moją siłą napędową do walki z przeciwnościami losu. Teraz wspierają mnie w spełnianiu marzeń — mówi pani Alina.

TRZEBA BĘDZIE MOCNO ZACISNAĆ PASA

Kierowcy z przerażeniem patrzą na rosnące z dnia na dzień ceny paliw, ale to niejedyny problem, z którym przyjdzie nam się zmierzyć. Inflacja, drożyzna te słowa coraz częściej słychać w naszych domach.

Tak drogo na stacjach paliw nie było od miesięcy. Ceny wystrzeliły jak z kosmosu. I co najgorsze, nie widać, żeby miały spaść. Choć może trzeba się pocieszać, że w ogóle jest paliwo, bo Brytyjczycy mają ostatnio problem z kierowcami cystern i na stacjach na Wyspach brakuje jakiegokolwiek paliwa.

Kogo winić za tę drożyznę na stacjach?

Tu wystarczy spojrzeć na ceny ropy, które podskoczyły i to wyraźnie. Na giełdzie w Londynie cena baryłki przekroczyła wczoraj 80 dolarów. Tak drogo nie było od października 2018 roku.

Ropa drożeje, bo rośnie popyt. I to przekłada się na ceny hurtowe paliw, a w konsekwencji na portfele kierowców. I to bardzo, bo w porównaniu z wrześniem ubiegłego roku za litr benzyny płacimy 1,30 zł, a za litr diesla o 1,25 zł więcej.

W poprzednim tygodniu najbardziej, bo o ok. 10 gr na litrze, zdrożał olej napędowy. Jak podaje BM Reflex, średnio w kraju benzyna 95 koszt

Ceny paliw idą w górę

towała 5,80 zł za litr, a olej — 5,64 zł za litr.

— Zobaczyliśmy znaczącą podwyżkę cen — zwłaszcza oleju napędowego. Globalna

tendencja jest niezmienna. Wydaje się, że czas niskich cen na dłuższą pozostanie jedynie w sferze wspomnień — ocenia sytuację na rynku

WYSTARCZY SPOJRZEĆ NA CENY ROPY, KTÓRE PODSKOCZYŁY I TO WYRAŹNIE.

paliw dr Jakub Bogucki, ekspert e-petrol.pl.

Zdaniem dr. Boguckiego w tym tygodniu średnie ceny benzyny 95-oktanowej w Polsce będą w przedziale od 5,76 do 5,87 zł za litr. Bez zmian powinny wynosić około 6 zł za litr ceny 98-oktanowej benzyny bezołowiowej. W przypadku diesla zmiana w górę będzie zdecydowanie

bardziej odczuwalna. Prognoza eksperta to 5,61-5,72 zł za litr.

Inni eksperci są podobnego zdania, też prognozują dalszy wzrost cen.

— W perspektywie najbliższych kilkunastu dni czeka nas prawdopodobnie dalszy, nawet dość znaczny wzrost cen oleju napędowego, a tym samym zmniejszenie różnicy między ceną benzyny bezołowiowej 95 i oleju napędowego na stacjach — zauważają zgodnie Urszula Cieślak i Rafał Zywert z BM Reflex. — Już dzisiaj ceny hurtowe oleju napędowego są wyższe od hurtowej ceny benzyny 95. Można powiedzieć, że taka sytuacja nie jest nowa i już kilkakrotnie mieliśmy okresy, kiedy ceny diesla na stacjach były równe cenom benzyny lub nawet przekraczały jej poziom.

Jednak drożące paliwo, które oczywiście pociągnie za sobą wzrost cen towarów i usług, bo wzrosną koszty transportu, to niejedyny problem, z którym przyjdzie nam się zmierzyć w najbliższych tygodniach. Dużo większym

problemem dla domowych budżetów mogą być czekające nas podwyżki cen energii.

Urząd Regulacji Energetyki zgodził się na podwyżkę od 1 października ceny gazu o 7,4 proc.

Jak ocenia URE oznacza to, że statystyczny Kowalski zużywający gaz jedynie do przygotowania posiłków zapłaci o 0,72 zł miesięcznie więcej. Jednak rachunki osób, które gazem ogrzewają dom czy mieszkanie wzrosną już o 14 zł miesięcznie. To już trzecia podwyżka cen gazu w tym roku.

To nie koniec, bo więcej zapłacimy za wodę i odbiór ścieków (średnio zatwierdzone już podwyżki przez Wody Polskie sięgają 9-10 proc., choć samorządy chciały dwa razy więcej).

Musimy się też liczyć z podwyżkami za ciepło z miejskich sieci. A wszystko to może przebiec zapowiadana już podwyżka cen prądu. Ile to będzie, tego jeszcze nie wiadomo, ale już słychać głosy, że rachunki za energię wzrosną co najmniej o jedną piątą.

ANDRZEJ MIELNICKI

MŁAWIANKA STRACIŁA PIENIĄDZE Z KONTA

Zaczął się już październik. Przypominamy, że jest to ten miesiąc w roku, w którym właściciele nieruchomości, zgodnie z prawem miejscowym, powinni wykonać deratyzację.

Cyberoszuści i hakerzy chętnie wykorzystują niewiedzę i brak ostrożności użytkowników Internetu, posługując się między innymi popularnymi portalami ogłoszeniowymi. Wysyłają gotowe linki do opłacenia przesyłki kurierskiej lub do pobrania przelewu. Pokrzywdzony logując się przez przesłany link tak naprawdę udostępnia oszustom swoje konto bankowe.

Ostatnio mieszkanka Mławy straciła w ten sposób ponad tysiąc złotych. Na portalu

ogłoszeniowym wystawiła na sprzedaż dziecięce akcesoria. Odezwał się do niej zainteresowany kupnem mężczyzna. Poprosił o zamówienie kuriera na jego koszt.

Wysłał link, przekierowujący na stronę usług kurierskich, a następnie strony banku. Kobieta, korzystając cały czas z przesłanego linku, zalogowała się na swoim koncie w banku.

Po chwili zorientowała się, że z jej konta zniknęło ponad tysiąc złotych. Natychmiast zablokowała swoje konto bankowe.

Policjanci z mławskiego referatu do walki z przestępczością gospodarczą ostrzegają - użytkownicy portali ogłoszeniowych są narażeni na działania oszustów, wy-

korzystujących z niewiedzy internautów.

Korzystając z takich portali trzeba zachować szczególną ostrożność i zapoznać się z informacjami administratora, dotyczącymi działania hakerów. Zanim skorzystamy z jakiegokolwiek udostępnionego linku, należy sprawdzić, czy jest bezpieczny.

Takiej weryfikacji można dokonać chociażby na stronie portalu ogłoszeniowego, w zakładce „Sprawdź link do odbioru wpłaty”.

Asp.szt. Anna Pawłowska

WYPRZEDZAŁ NA PRZEJŚCIU

DROGÓWKA \\\ Zatrzymany przez patrol ruchu drogowego pijany kierowca, miał w organizmie ponad 3 promile alkoholu. Jechał lewą stroną jezdni, wyprzedzał na przejściu dla pieszych. Jego wyczyny zakończyła policyjna interwencja. Do zdarzenia doszło 30 września przed południem na drodze DW 563 w Turzy Małej.

Patrol ruchu drogowego zauważył kierującego oplem, który przekroczył prędkość w terenie zabudowanym, jechał lewą stroną drogi, wyprzedzał inne pojazdy w miejscach objętych zakazem, w tym na przejściu dla pieszych. Jego brawurową jazdę zakończyła interwencja policyjnego patrolu.

Okazało się, że oplem kierował 33-letni mieszkaniec powiatu mławskiego. W organizmie miał ponad 3 promile alkoholu. Jak oświadczył podczas kontroli, zanim wsiadł za kierownicę pił piwo. Zatrzymanemu kierowcy grozi wysoka grzywna oraz kara do 2 lat pozbawienia wolności.

Do Sądu Rejonowego w Mławie zostanie także skierowany wniosek o ukaranie w sprawie licznych wykroczeń jakich dopuścił się 33-latek. Postępowanie prowadzi mławska komenda Policji.

Asp. szt. Anna Pawłowska

CZOŁOWE ZDERZENIE NA „SIÓDEMCE”

Na krajowej siódemce w Wiśniewie 1 października, tuż przed godz. 2.00 w nocy, doszło do czołowego zderzenia dwóch aut. Po zderzeniu jeden z samochodów dachował w pobliskim rowie, drugi zablokował pas ruchu. Dwie osoby zostały ranne.

W wyniku zderzenia audi 19-lątka wypadła z drogi i dachowała w rowie

Jak wynika ze wstępnych ustaleń policjantów, pracujących na miejscu zdarzenia, kierujący audi 19-letni mieszkaniec powiatu mrągowskiego, jadąc w kierunku Gdańska i wykonując manewr wyprzedzania, zjechał na prze-

ciwległy pas ruchu po czym uderzył czołowo wjadące tym pasem audi.

Kierował nim 23-letni mławianin, przewoził troje pasażerów. W wyniku zderzenia audi 19-lątka wypadła z drogi i dachowała w rowie. Samochód, którym podróżowali mieszkańcy Mławy, za-

**DO WYPADKU
DOSZŁO PODCZAS
MANEWRU
WYPRZEDZANIA.**

trzymał się w poprzek jezdni, blokując pas ruchu.

Kierujący pojazdami nie odnieśli obrażeń, pomocy medycznej wymagało dwóch pasażerów. Z obrażeniami ciała zostali przewiezieni do szpitala w Mławie.

Kierujący pojazdami byli trzeźwi. Mławska policja

szczegółowo wyjaśnia przebieg i przyczyny tego zdarzenia. Utrudnienia w ruchu na krajowej siódemce trwały do rana. Ruch odbywał się wahadłowo.

Policja apeluje o rozsądek i wyobraźnię na drodze – głównymi przyczynami tragicznych skutkach zdarzeń

drogowych jest najczęściej nadmierna prędkość oraz nieprawidłowe wyprzedzanie.

Chwila brawury może kosztować cię zdrowie lub życie. Warto się nad tym zastanowić, zanim zdecydujemy się wyprzedzić inny pojazd lub sprawdzić możliwości naszego auta. Informacja KPP Mława

MŁAWA DZIESIĄTA NA MAZOWSZU!

Mława znalazła się na 10. miejscu na Mazowszu w ranking aktywności gmin w zakresie liczby wniosków złożonych do programu Czyste Powietrze.

Polski Alarm Smogowy i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ogłosiły ranking aktywności gmin w zakresie liczby wniosków złożonych do programu Czyste Powietrze. W zestawieniu za drugi kwartał 2021 roku Mława znalazła się na 10. miejscu na Mazowszu.

W II kwartale 2021 r. z terenu gminy miejskiej Mława złożono do programu Czyste Powietrze 68 wniosków. Za pośrednictwem Urzędu Miasta Mława, gdzie interesanci mogą uzyskać fachową pomoc w tym zakresie, złożono ich 50 – na łączną kwotę 801 325,50 zł. Łącznie w roku 2021 (do końca września) złożono za pośrednictwem Urzędu Miasta Mława 81 wniosków na łączną kwotę 1 297 160,71 zł.

Wnioskodawcy wnioskowali w 2021 r. o dotację do 2 pomp ciepła, 51 kotłów gazowych, 18 kotłowni gazowych, 3 kotłów na węgiel V klasy eco, modernizacji 28 instalacji c.o., 5 mikroinstalacji fotowoltaicznych, dociepleń 31 budynków, wymiany stolarki okiennej w 19 budynkach oraz

wymiany drzwi zewnętrznych i bram garażowych w 30 budynkach.

Przypomnijmy, że w ramach programu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie „Czyste powietrze” można uzyskać dotację na termomodernizację domów. Program jest skierowany do osób fizycznych będących właścicielami domów jednorodzinnych lub osób posiadających zgodę na budowę takowych. Skupia się

na wymianie starych pieców opalanych paliwem stałym na ekologiczne źródła ciepła oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych w celu efektywniejszego zarządzania energią i – co za tym idzie – efektywniejszej ochrony środowiska i naszego zdrowia.

Szczegółowe informacje na temat rankingu Polskiego Alarmu Smogowego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej można znaleźć na Portalu Samorządowym.

KN, EJ

REKLAMA

przetarg

Wyciąg z ogłoszenia o pierwszym przetargu pisemnym nieograniczonym

Burmistrz Miasta Mława

ogłasza pierwszy przetarg pisemny nieograniczony na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości komunalnej oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr 610/3 o pow. 0,0957 ha, położonej w Mławie, przy ul. Szmaragdowej.

Nieruchomość ma dostęp do drogi publicznej – ul. Szmaragdowej. Nieruchomość jest położona na terenie, dla którego nie ma obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Nieruchomość ma urządzoną księgę wieczystą PL1M/00050402/5. Dział III księgi wieczystej zawiera wpisy ograniczonych praw rzeczowych, które nie dotyczą ww. działki. Ewentualna przebudowa kolidujących urządzeń infrastruktury technicznej oraz wyznaczenie punktów granicznych nastąpi na koszt nabywcy. Cena wywoławcza: 75 000,00 zł (słownie złotych: siedemdziesiąt pięć tysięcy 00/100). Wadium: 7 500,00 zł (słownie złotych: siedem tysięcy pięćset 00/100).

Sprzedaż nieruchomości podlega opodatkowaniu podatkiem VAT wg stawki 23%. Pisemne oferty należy składać w kancelarii Urzędu Miasta Mława, 06-500 Mława, ul. Stary Rynek 19, w terminie do dnia 5 listopada 2021 r. w zamkniętych kopertach zaadresowanych: Burmistrz Miasta Mława, 06-500 Mława, ul. Stary Rynek 19 i opatrzonych napisem „Pierwszy przetarg pisemny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości nr 610/3 – ul. Szmaragdowa. Jawna część przetargu odbędzie się w dniu 9 listopada 2021 r. o godz. 10.00 w Urzędzie Miasta Mława, ul. Stary Rynek 19, dawna sala ślubów. Jawna część przetargu odbywa się w obecności oferentów. Ogłoszenie o przetargu zostało wywieszone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Mława, ul. Stary Rynek 19, oraz opublikowane na stronie internetowej Urzędu Miasta Mława w Biuletynie Informacji Publicznej: www.mlawa.pl.

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Urzędzie Miasta Mława, Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego, ul. Stary Rynek 19, pok. 13, tel. 23 654 32 53 wew. 401.

POKAZY POPRAWNEGO PALENIA

W sobotnie przedpołudnie 25 września w parku miejskim w Mławie mieszkańcy mieli okazję wziąć udział w proekologicznym spotkaniu, celem którego było przybliżenie wszystkim zainteresowanym sposobu poprawnego palenia paliwem stałym w piecach.

Wiele gospodarstw domowych nadal korzysta z pieców na paliwo stałe. Palenie w nich nie jest łatwe i trzeba się go nauczyć. Prawidłowe spalanie to nie tylko oszczędności, ale także ograniczenie nawet o 80% emisji dymu do atmosfery.

Zaproszony na spotkanie przedstawiciel firmy wyjaśnił, jak ekonomicznie palić węglem i drewnem, tak aby opał zapalał się stopniowo oraz nie generował drażniącego, gęstego dymu.

Wyjaśnił, dlaczego metoda rozpalania „od góry” przynosi wiele korzyści społecznych i ekonomicznych. Zaprezentował dwa identyczne piece, spośród których jeden został rozpalony metodą „od góry”, drugi w sposób nieprawidłowy metodą „od dołu”.

Mieszkańcy mogli zobaczyć i porównać, jak ogromne znaczenie ma to, jak rozpalamy w naszych piecach.

Dodatkowo przedstawiciel firmy odpowiadał na wszelkie pytania zainteresowanych oraz dawał praktyczne wskazówki.

WYJAŚNIŁ, DLACZEGO METODA ROZPALANIA „OD GÓRY” PRZYNOSI WIELE KORZYŚCI SPOŁECZNYCH I EKONOMICZNYCH.

Uczulał również, że odpady to nie opał, a ich spalanie – oprócz tego, że jest surowo zabronione – emituje szkodliwe substancje do powietrza, którym wspólnie oddychamy.

Pokaz palenia nie był jedyną atrakcją. Druhowie Ochotniczej Straży Pożarnej w Mławie przedstawiali instruktaż udzielania pierwszej pomocy osobie, która została poszkodowana w wyniku zatrucia tlenkiem węgla.

Ponadto bezpłatnie udzielali czujniki tlenku węgla, aby w swoich domach moż-

na było skutecznie chronić się przed „cichym zabójcą”, jakim jest czad. Rozpoczął się sezon grzewczy, a z nim niestety zatrucia tlenkiem węgla. Zachęcamy do instalowania czujników.

Dodatkowo nie lada atrakcją dla najmłodszych była możliwość obejrzenia wozu bojowego. Każdy mógł przez chwilę poczuć się jak prawdziwy strażak.

Ponadto pracownicy Urzędu Miasta Mława udzielali informacji oraz zachęcali do skorzystania z programu „Czyste Powietrze”.

Przypominamy, że program ma na celu poprawę jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródła ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

Tych z Państwa, którzy nie mogli wziąć udziału w spotkaniu, zachęcamy do obejrzenia filmu z pokazu palenia pod linkiem:

https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=563633404755712

Urszula Pertowska / UMM

JUŻ PAŹDZIERNIK – DERATYZUJ!

Zaczął się już październik. Przypominamy, że jest to ten miesiąc w roku, w którym właściciele nieruchomości, zgodnie z prawem miejscowym, powinni wykonać deratyzację.

Deratyzację należy wykonywać na obszarach zabudowanych budynkami mieszkalnymi i wielolokalowymi, budynkami użyteczności publicznej, w budynkach zakładów produkcyjnych, przetwórstwa rolno spożywczego i usługowych, w miejscach gromadzenia odpadów komunalnych i studzienkach przyłączy wodociągowych oraz kanalizacyjnych, a także w budynkach inwentarskich, w których utrzymywane są zwierzęta gospodarskie.

Deratyzacja to zabieg mający na celu zwalczanie i odstraszanie wszelkiego rodzaju gryzoni, w tym myszy i szczurów. Szczury i myszy stanowią ogromne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, szczególnie dla

dzieci, osób starszych, oraz osób o osłabionym układzie odpornościowym. Gryzonie oprócz tego, iż niszczą dobra materialne, przenoszą także choroby odzwierzęce, pasożyty, bakterie.

Przypadkowy kontakt z gryzoniami, nawet pośredni, może przyprawić nas o duży problem zdrowotny. Jest to bardzo ważne, teraz w dobie pandemii nawet jakby ważniejsze... Dbajmy zatem

o porządek oraz odpowiedni stan sanitarny w miejscach, w których żyjemy i w których pracujemy.

Przypominamy, że wykonywanie obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku oraz przestrzegania ustawy i Regulaminu podlega kontroli sprawowanej przez burmistrza.

Nie czekaj na kontrolę – deratyzuj!

PODSTAWA PRAWNA:

- § 29 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Mława
- art. 9u ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021, poz.888)

KG / W60

PIRAT DROGOWY W LIPOWCU

NA SYGNALE 30 września, tuż przed godz. 18.00, w Lipowcu Kościelnym patrol ruchu drogowego zatrzymał 33-letniego pirata drogowego. Mieszkaniec powiatu mławskiego jechał przez miejscowość z prędkością 145 km/h – przy obowiązującym ograniczeniu do 50 km/h. Zagrożenie polegające na przekraczaniu dozwolonej prędkości na tym odcinku drogi zgłaszali użytkownicy Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa. Patrol mławskiej drogówki, pełniący nadzór nad ruchem drogowym w Lipowcu Kościelnym, zauważył kierującego mercedesem, który jechał w kierunku Mławy, z prędkością 145 km/h. Kierowca został natychmiast zatrzymany do kontroli. 33-letni mieszkaniec pow. mławskiego został ukarany mandatem w wysokości 500 zł. oraz 10

punktami karnymi. Policjanci zatrzymali mu także uprawnienia do kierowania, które posiadał w trzech kategoriach. Dzięki bieżącej analizie zagrożeń oraz użytkownikom Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa droga DW 563 w Lipowcu Kościelnym pozostaje pod nadzorem patroli ruchu drogowego. Radzimy zatem zwolnić – także dlatego, że nie jesteśmy na drodze sami. Jazda z nadmierną prędkością, to główna przyczyna groźnych wypadków drogowych. Droga to nie tor wyścigowy - Twoja chwila brawury może doprowadzić do tragedii.

Asp. szt. Anna Pawłowska

ZBIERAJĄ ŚRODKI HIGIENICZNE DLA BEZDOMNYCH Z TERENU MŁAWY

Członkowie Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz przedstawiciele służb i organizacji społecznych spotkali się w Urzędzie Miasta Mława, aby przeanalizować sytuację osób bezdomnych z terenu Mławy.

W posiedzeniu uczestniczyli Burmistrz Miasta Mława Sławomir Kowalewski, jego zastępca Szymon Zejer, Inspektor Zarządzania Kryzysowego, Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej Urzędu Miasta Mława Andrzej Fałński, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mławie Ewa Sztuba, Kierownik Schroniska „Mar-Kot” w Miączyńie Dużym Agnieszka Bogucka, Komendant Straży Miejskiej w Mławie Marek Wysocki, Anna Boćkowska z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mławie, Janusz Grzybicki

z Komendy Powiatowej Policji w Mławie, Zastępca Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Mławie Mirosław Wójcik i Agnieszka Malikowska z Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Mławie.

Podczas spotkania potwierdzono, że najbardziej istotną obecnie potrzebą jeśli chodzi o osoby bezdomne jest niewystarczająca ilość środków czystości i higieny osobistej dla podopiecznych ośrodka „Mar-Kot”. W związku z tym wśród pracowników Urzędu Miasta Mława i jednostek mu podległych są prowadzone zbiórki wspomnianych produktów.

Spotkanie odbyło się w siedzibie Urzędu Miasta Mława

Obecnie zarówno schronisko w Miączyńie Dużym, jak też Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie nie prowadzą zbiórek odzieży dla bezdomnych. Jeśli zajdzie taka potrzeba, będą one organizowane z zachowaniem ścisłego reżimu sanitarnego i przy współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Mławie.

– W ostatnich latach nie ma ofiar śmiertelnych wśród osób przebywających w okresie jesienno-zimowym na terenie Mławy. Jest to duży sukces i efekt naszej ścisłej współpracy – podkreślił burmistrz Sławomir Kowalewski.

KN / KSM

REKLAMA

DOŁĄCZ DO NASZEJ PACZKI

Oferujemy:

- nawet do **3600 zł brutto** miesięcznie
- pyszne obiady za złotówkę
- darmowy transport do i z pracy
- bezpłatny kurs języka angielskiego
- pakiet medyczny oraz opiekę ratownika medycznego w miejscu pracy
- benefit do wyboru: kartę sportową lub kartę podarunkową lub dofinansowanie do przedszkola
- wsparcie Mentora w pierwszych tygodniach pracy
- i wiele, wiele innych!

Zadzwoń: 695 440 222

Dowiedz się więcej na naszej stronie internetowej
www.praca.ameryka30.pl

SPORT W MŁAWIE W LATACH 1927 - 1939

Publikujemy dzisiaj pierwszą część tekstu Janusza Grochowskiego, skarbnika Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Mławskiej, pod tytułem „Sport w Mławie w latach 1927 - 1939”. Temat będziemy kontynuowali w kolejnych wydaniach Nowego Kuriera Mławskiego.

Kontynuując rozważania na temat rozwoju różnych dyscyplin sportu w mieście, w czasie wskazanym w tytule, należy podkreślić, że Rozporządzenie Rady Ministrów z 28 stycznia 1927 roku w sprawie utworzenia Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przeposobienia Wojskowego, Rady Naukowej Wychowania Fizycznego oraz Wojewódzkich, Powiatowych i Miejskich Komitetów Wychowania Fizycznego i Przeposobienia Wojskowego miało oznaczać dalszy wzrost udziału państwa w pracy na rzecz rozwoju kultury fizycznej i sportu.

NOWY URZĄD NA SZCZEBLU CENTRALNYM

Nowy urząd na szczęblu centralnym zastąpił Naczelna Radę Wychowania Fizycznego. Natomiast w terenie oficerów instrukcyjnych zastąpili komendanci PW i WF odpowiedniego szczębla. Jednym z głównych zadań komitetów szczębla powiatowego było podjęcie współpracy z organami władzy państwowej w zakresie uzyskania poparcia i ułatwień dla miejscowych organizacji PW i WF oraz organizacji sportowych.

W ramach struktur przeposobienia wojskowego i wychowania fizycznego realizowano podstawowe zadania dla wychowania zdrowej, silnej, fizycznie sprawnej, zdolnej do obrony kraju młodzieży. Młodzież szkolna umiejętności sportowo – obronne nabywała i doskonaliła w ramach zajęć hufców szkolnych, młodzież pozaszkolna m.in. Związku Strzeleckiego.

Kluby i organizacje sportowe stwarzały młodzieży, szczególnie uzdolnionej możliwość odpowiedniego przygotowania się do udziału w zawodach, co pozwalało na ocenę własnych możliwości w konfrontacji z przeciwnikiem. Stanowiło także istotny czynnik i źródło inspiracji do osiągania coraz lepszych wyników. W roku 1930 w skład Prezydium Komitetu Powiatowego PW i WF wchodził: Włodzimierz Wyszkowski – Starosta Powiatowy,

jako przewodniczący, Klemens Jerka – sekretarz, Jan Byzdra – intendent, kpt Wacław Wyziński – Komendant Powiatowy.

SZEREG MASOWYCH IMPREZ

Zespoły PW i WF na różnych szczeblach rywalizowały w zawodach strzeleckich, a Komitet Powiatowy organizował szereg imprez o masowym charakterze, takich jak: święto przeposobienia wojskowego i wychowania fizycznego, biegi narodowe oraz wiosenne zawody sportowe. W roku 1928 podczas święta PW i WF w konkurencjach lekkoatletycznych rywalizowali uczniowie Seminarium i Gimnazjum.

W biegu na 100 metrów najszybszy był Jakubowski z seminarium, skok wzwyż wygrał uczeń gimnazjum Bojarski, skok w dal Pogorzelski z seminarium.

Bardzo dobrze zaprezentowali się reprezentanci Mławy podczas zawodów strzeleckich, które w dniach 13 – 14 kwietnia 1929 roku odbyły się w Gostyninie. W walce z drużynami z Płocka, Płońska, Gostynina, Sierpca i Działdowa zajęli indywidualnie pierwsze, trzecie i piąte miejsce w strzelaniu z broni wojskowej.

W strzelaniu z broni małokalibrowej reprezentant Mławy ukończył występ na trzecim miejscu, a wszystko to dało w efekcie zwycięstwo w punktacji drużynowej.

Kolejne święto sportowe w Mławie zostało zorganizowane w czerwcu 1929 roku. W pięcioboju sportowo – wojskowym zwyciężył Piotr Bojarski z hufca szkolnego gimnazjum, wyprzedzając Feliksa Jakubowskiego z seminarium nauczycielskiego oraz Stanisława Pogorzelskiego z gimnazjum.

Wacław Borzuchowski z PW Wólka był najlepszy w pięcioboju sportowo – wojskowym wśród członków oddziałów przeposobienia wojskowego. Na kolejnych miejscach sklasyfikowano Tyszkiewicz z PW Szreńsk i Wacława Wyrzykowskiego z PW Mława.

W marszu na dystansie 10 kilometrów, połączonym ze strzelaniem wystąpiły cztery drużyny. Zwyciężył team Gimnazjum składzie: Julian

Uczniowie mławskiego Gimnazjum na boisku do piłki siatkowej – 1933

Pniewski, Lucjan Gorzach, Eligiusz Kawczyński, Wacław Olszewski, Edmund Roman, Wincenty Osiecki, Stanisław Łopatecki, Franciszek Sterniński, Eugeniusz Ciesiński, Tadeusz Jurkiewicz, Czesław Bral i Bińkowski.

Rok później, reprezentanci 6 powiatów współpracujący

z 32 PP, spotkali się na święcie przeposobienia wojskowego i wychowania fizycznego w Gostyninie.

W biegu na 100 metrów dla uczniów z hufców szkolnych na trzecim miejscu finiszował reprezentant mławskiego Seminarium – Jakubowski.

We współzawodnictwie sto-

warzyszeń P. Bojarski z PW Mława wgrał konkurs skoku wzwyż, a w skoku w dal najlepszy był jego kolega – J. Biedrzycki.

Jednocześnie ustalono, że imprezy z okazji święta PW i WF organizowano w Mławie w dniach 30 maja 1937 roku oraz 11 czerwca 1938 roku.

DO KALENDARZA IMPREZ SPORTOWYCH W LATACH 30. WPISANO BIEGI NARODOWE.

KALENDARZ IMPREZ W LATACH 30.

Do kalendarza imprez sportowych w latach 30. wpisano biegi narodowe. 3 maja 1937 roku na starcie stanęło 28 biegaczy. Wśród seniorów, którzy mieli do pokonania dystans 2000 metrów, miejsca na podium wywalczyli: Jan Klimaszewski – niestowarzyszony, Leon Moszczyński – „Mławianka”, Jan Szybicki – „Strzelec”. Wśród juniorów trasę biegu najszybciej pokonali: J. Przybyszewski, J. Sobotka i J. Turski – uczniowie Szkoły Powszechnej nr. 1 w Mławie.

8 maja 1939 roku do rywalizacji w biegu narodowym zgłosiło się 32 zawodników, którzy ścigali się na dystansie 5000 metrów. Na czołowych pozycjach linii mety mijali: 1. Aleksander Woźnicki „ZS”, 2. Stanisław Przybyszewski „Sokół”, 3. Leonard Moszczyński „Sokół”, 4. Czesław Meredyk „ZS”, 5. Antoni Lewandowski „PPW”, 6. Sz. Kaliszewski „PPW”, 7. Wacław Matuszewski „ZS”, 8. Julian Bral (niestowarzyszony), 9. Tadeusz Kawiecki „Hufiec Szkolny”, 10. Bolesław Woźniak „ZS”.

Powiatowy Komitet PW i WF był organizatorem wiosennych zawodów sportowych, podczas których jednym ze stałych punktów programu były konkurencje lekkoatletyczne. 9 maja 1937

roku miejscem takich zawodów był mławski stadion. Bieg sztafetowy wygrała „Mławianka”, która w swoim składzie miała najlepszych w tym czasie biegaczy: Dąbrowskiego i Starzyńskiego. Ten drugi był najszybszy ponadto w biegu na 800 metrów.

Dodać w tym miejscu należy, że Powiatowy Komitet Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego poczynił prace związane z budową stadionu, które zakończono dwa lata później. Od maja 1937 roku Ośrodek Wychowania Fizycznego przy Komitecie Powiatowym PW i WF prowadził naukę gry w tenisa ziemnego na kortach położonych w parku miejskim.

ZAKAZ PRZYNALEŻNOŚCI DO KLUBÓW SPORTOWYCH

24 września 1927 roku na mocy Rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wprowadzony został zakaz przynależności młodzieży szkolnej do klubów sportowych.

Zgodnie z zapisami zawartymi w tym dokumencie, młodzież szkolna mogła brać udział w szkolnych i międzyszkolnych zawodach sportowych i gimnastycznych jako drużyny lub określone szkolne jednostki organizacyjne. Jako reprezentanci poszczególnych szkół uczniowie uczestniczyli też w imprezach o masowym charakterze, o czym pisano powyżej.

Stosunkowo najszybciej, bo już od początku lat 20. duże zainteresowanie sportem wykazywali uczniowie seminarium nauczycielskiego, którzy w roku 1924 powołali szkolne koło sportowe.

Wkrótce w czasie doprowadzili do urządzenia boiska do piłki nożnej, siatkówki, koszykówki i tenisa oraz skocznie w dal i wzwyż. W tym bardzo pożądanym procesie szerokiego zainteresowania sportem, bardzo ważną rolę odegrał nauczyciel gimnastyki Henryk Hahn. Wielkimi zwolennikami wychowania przez sport byli także dyrektorzy tej szkoły.

Józef Leszczyński w publikacji „Państwowe Seminarium Nauczycielskie Męskie im. Stanisława Żółkiewskiego w Mławie pisał m.in.: „Do roku 1931 lekcje gimnastyki w dni ciepłe i pogodne odbywały się na boisku szkolnym, a w czasie zimy, chłódów i deszczy w jednej z sal służących także do nauki muzyki. W 1931 roku dyrek-

Drużyna Strzelca Mława (białe koszulki) -1933r

„MŁODZI KAJAKOWCY PRZEPLYNĘLI JUŻ PRZEZ WKRĘ, BUG, NAREW I WISŁĘ DO WARSZAWY, A OBECNIE PŁYNĄ W DÓŁ WISŁY W STRONĘ POMORZA”.

tor Skopowski wydzierżawił dla szkoły pomieszczenie w jej sąsiedztwie, składające się z dużej sali i przedsionka i przeznaczył je do prowadzenia lekcji wychowania fizycznego. (...) Mieściła się tam

sala gimnastyczna i szatnia. Przy ścianach przytwierdzono drabinki, a na podłodze ustawiono skrzynię szwedzką, kozioł, ławeczki do ćwiczeń i dwa politurowane drążki umocowane na stałe do sufitu i służące do wspinania się.

Uczniowie seminarium uczestniczyli w zawodach międzyszkolnych, które zostały przeprowadzone w maju 1933 roku w Ciechanowie. W meczu piłki siatkowej rywalizowały ze swoimi kolegami z Pułtuska. Pierwszy set zakończył się ich wygraną 15:9, w drugim lepszy byli siatkarze z Pułtuska 15:11 i należy przypuszczać, że małe punkty decydowały o wygranej uczniów z Mławy.

SZKOLNE KOŁO SPORTOWE W GIMNAZJUM

Na początku lat 30. działalność rozpoczęło szkolne koło sportowe w Gimnazjum im. St. Wyspiańskiego.

Sportowcy z tej szkoły wzięli udział w zawodach, które odbyły się w roku 1933 podczas otwarcia stadionu. Jak informował „Przegląd Sportowy”, w konkurencjach lekkoatletycznych zwyciężali: 100

metrów – Dudziec, skok w dal, wzwyż i o tyczce – Stajniak, rzut kulą i dyskiem – Kłossek, rzut oszczepem – Stachewicz.

W programie zawodów były także biegi sztafetowe. W okresie wcześniejszym znaczącą rolę w promowaniu sportu wśród uczniów gimnazjum odgrywała 1 Mławska Drużyna Harcerska im. ks. J. Poniatowskiego.

Mławscy harcerze z powodzeniem uczestniczyli m.in. w różnych konkursach organizowanych podczas II Zlotu Harcerstwa, który odbył się w lipcu 1929 roku w Poznaniu. Zdobyli mistrzostwo ZHP w sygnalizacji, powtórzyli ten sukces w biegu z przeszkodami. Na dystansie 4,5 kilometra musieli zmierzyć się z wyjątkowo trudną kompozycją przeszkód.

Autorami tego sukcesu byli: Wacław Zamojski /komendant/, Wacław Olszewski (obożny), Bolesław Korecki (zastępowy), Roman Polowicz, Witold Kopczyński, Zbigniew Zamojski, Kazimierz Olszewski, Ryszard Trzciniński, Daniel Gidziński, Witold Szredzki, Lucjan Krakowiak, Jerzy Gniewiewski, Zenon

Krakowiak, Mieczysław Tyszką, Czesław Kłossek, Józef Barczyk, Jerzy Kaliniecki i Stanisław Szczygieł.

Sportowcy w harcerskich mundurach swoje sportowe zainteresowania kierowali także w stronę takich dyscyplin jak sporty wodne czy kolarstwo.

Komenda Chorągwi Mazowieckiej w roku 1927 z okazji 3 Maja zorganizowała zlot sztafet kolarskich, które miały dostarczyć Prezydentowi Rzeczypospolitej depesze z wyrazami hołdu i pozdrowienia od harcerzy całej chorągwi.

Oprygotowaniach do tego wydarzenia „Przegląd Sportowy” napisał: „W tym celu z czterech najdalej położonych środowisk Chorągwi (Łowicza, Mławy, Kolna i Sokołowa) wyruszą w różnych porach i po różnych trasach w kierunku Warszawy cztery sztafety, które wiezione przez zmieniających się co 10 km kolarzy – harcerzy będą zawierały specjalne pergaminy z podpisami komendantów drużyn i hufców, znajdujących się po drodze sztafet. W imprezie tej weźmie udział blisko 140 kolarzy”. Młodzi

sportowcy w harcerskich mundurkach podejmowali także dość szczególne wyzwania.

W roku 1934 „Głos Mazowiecki” w informacji z miesiąca września zatytułowanej „Z Mławy do Gdańska kajakami” napisał: „Harcerze z 81 Mazowieckiej Drużyny Harcerskiej w Mławie, Marjan Czerniak i Kacprzak Marjan, wyruszyli kajakami z Mławy do morza. Młodzi kajakowcy przepłynęli już przez Wkrę, Bug, Narew i Wisłę do Warszawy, a obecnie płyną w dół Wisły w stronę Pomorza. Wczoraj zatrzymali się na krótko w Płocku i po zwiedzeniu miasta wyruszyli w dalszą drogę”.

Nie udało się ustalić jaki był finał tej wyprawy, jednak patrząc na dystans jaki młodzi kajakarze już pokonali, musi to budzić podziw i uznanie dla bohaterów tej wyprawy. Z pewnością wymagało też odpowiedniego przygotowania fizycznego, długich godzin treningu na kajaku, a ponadto dużej odwagi.

c.d.n.

Janusz Grochowski, skarbnik
Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Mławskiej

Z ŻYCIA SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI

DZIEŃ PRZEDSZKOLA NA SPORTOWO

20 września dzieci z grupy IX Księżycze z MPS nr 4 w Mławie obchodziły Dzień przedszkolaka na sportowo.

Wzięły udział w konkurencjach sportowych: rzucały do celu, chodziły z woreczkiem na głowie, zmagaly się z tunelem itp. Również uczestniczyły w zabawach z chustą animacyjną.

Radość, uśmiechy dzieci świadczył o znakomitej zabawie.

Informacja przedszkola

DZIEŃ PRZEDSZKOLAKA W BIEDRONKACH

20 września to ważna data, bo wtedy świętujemy Dzień Przedszkolaka. Dzień to wyjątkowy i wspaniały, bo swoje święto obchodzą również Biedroneczki z MPS nr 3 w Mławie.

Zdrowia, szczęścia Wam życzymy
„Sto lat, Sto lat” - zanucimy
Niech Wam zawsze słońce świeci,
Cudowności - Nasze dzieci.

Informacja przedszkola

WYCIECZKA DO ARCHIWUM PAŃSTWOWEGO

Uczniowie klasy 2b Szkoły Podstawowej nr 7 w Mławie 20 września byli na wycieczce w Archiwum Państwowym w Warszawie, oddział w Mławie. Poznały historię archiwum i jego niesamowite zasoby, zwiedzały wybrane magazyny archiwalne i pracownię naukową.

Dowiedziały się na czym polega udostępnianie archiwaliów i w jaki sposób są przechowywane. Wysłuchały też porad dotyczących konserwacji i zabezpieczania archiwaliów. Wiedzą już na czym polega praca archiwisty.

Układały puzzle, które odzwierciedlały mławskie zabytki, rozwiązywały multimedialną krzyżówkę. Zadania okazały się wielką frajdą. Dzieci bardzo szybko i z wielką chęcią wykonywały polecenia. To była bardzo ciekawa lekcja historii dla najmłodszych.

Informacja szkoły

DZIEŃ PRZEDSZKOLAKA W MPS 3 W MŁAWIE

Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka to znakomita okazja do zabawy. W naszym przedszkolu obchodziliśmy to święto w poniedziałek - 20 września. W tym dniu było bardzo wesoło, a w każdej sali rozbrzmiewała muzyka i gwar dzieci. Wszystkie 5-cio i 6-cio latki wspaniale się bawiły w swoich salach podczas zabaw sportowych a w nagrodę czekał na nich słodki poczęstunek.

Z okazji Dnia Przedszkolaka, życzymy Wam drogie Dzieci, aby uśmiech zawsze gościł na waszych twarzach, każdy dzień był wspaniałą przygodą i inisił ze sobą wiele cudownych i pozytywnych doświadczeń.

Niech Wasze marzenia się spełniają!!!

Informacja przedszkola

SPOTKANIE Z PANIĄ POLICJANTKĄ

Przedszkolaki 5-cio i 6-cio latki, jak co roku miały możliwość wzięcia udziału w spotkaniu z Panią Policjantką. Do tej wizyty dzieci ze starszych grup wiekowych przygotowywały się od kilku dni poprzez zajęcia na temat zachowania bezpieczeństwa nie tylko w przedszkolu, ogrodzie przedszkolnym, domu, ale również w ruchu drogowym.

Głównym celem spotkania było zapoznanie dzieci z niebezpieczeństwami grożącymi im w trakcie drogi do przedszkola, uświadomienie dziecka jak prawidłowo należy korzystać z drogi oraz jak zachować się, gdy spotkają na swojej drodze obcą osobę. Dzieci miały okazję dowiedzieć się również, na czym polega praca policjanta.

Na zakończenie spotkania przedszkolaki podziękowały za wizytę wykonaną laurką. Dzieci wykonały prace plastyczne związane z bezpieczeństwem i wybrały się na wycieczkę do pobliskiego skrzyżowania.

Dziękujemy i zapraszamy częściej do naszego przedszkola!

Informacja przedszkola

TEATRZYK LEGENDA O MŁAWIE

Stowarzyszenie Wspierania Społeczności Lokalnej „Bądźmy Razem” działające przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Mławie we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną zaprezentowało teatrzyk kukielkowy „Legenda o Mławie”. Skorzystały z tej możliwości dzieci z MPS 3 w Mławie. Po teatrzyku wszystkie wzięły udział w warsztatach z tworzenia kukielek.

Cale zadanie zostało sfinansowane ze środków Urzędu Miasta Mława pozyskanych w ramach otwartego konkursu ofert.

Informacja przedszkola

Z ŻYCIA SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI

DZIEŃ GŁOŚNEGO CZYTANIA W MPS NR 3

Fot. Materiały przedszkola

29 września był Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania. Czytanie dzieciom na głos stymuluje ich rozwój, wzbogaca słownictwo i pobudza wyobraźnię. Z tej okazji dzieci z grupy Krasnali odwiedziła Pani Dyrektor. Dzieci z zainteresowaniem wysłuchały czytanej bajeczki.

Odchodząc do domu, każde dziecko wzięło z przedszkolnego kącika książeczkę, którą Rodzice przeczytają im w domu.

Informacja przedszkola

DZIEŃ JABŁKA W BIEDRONKACH

Fot. Materiały przedszkola

„Zielone, czerwone, okrągłe, pachnące a jako przekąska niezwykle syjące... Jabłko - pełne witaminek dla chłopaków i dziewczynek. Wszyscy jabłka chętnie jemy i Dzień Jabłka świętujemy!!! 28 września Biedroneczki z Miejskiego Przedszkola Samorządowego nr 3 w Mławie świętowały Dzień Jabłka. W tym dniu przedszkolaki poznały różne gatunki jabłek, rozpoznały zapach i smak tych owoców oraz zdobywały wiadomości na temat potraw i przetworów z jabłek. Głównym celem tego dnia było zachęcanie przedszkolaków do spożywania owoców zwłaszcza jabłek i to pod różnymi postaciami, z powodu ich walorów odżywczych i zdrowotnych. Było smacznie, wesoło i jablykowo.

Informacja przedszkola

DZIEŃ CHŁOPAKA W SP 7

30 września obchodzony jest Dzień Chłopaka. Dziewczynki złożyły chłopcom życzenia, odśpiewały 100 lat i wręczyły upo-

Fot. Materiały szkoły

minki - zabawkę zręcznościową jojo. Nie zabrakło również poczęstunku, rozmów i wspólnych zabaw.

Na koniec dnia w scenerii jesiennej zrobiliśmy sobie pamiątkowe zdjęcie.

Wspólna zabawa wszystkim dzieciom dała dużo radości i sprawiła, że to był naprawdę wspaniały dzień. Informacja szkoły

MYŚLĘ, WIĘC NIE ŚMIECĘ

Fot. Materiały szkoły

„Myślę, więc nie śmieczę” to hasło 28 edycji akcji sprzątania świata. Celami tegorocznej akcji jest zachęcanie do dbania o najbliższe otoczenie oraz poprawne segregowanie odpadów. Kolejny raz uczniowie naszej szkoły wzięli udział w tej lekcji ekologii. Na lekcjach rozmawiali na temat segregacji odpadów, recyklingu i konieczności dbania o środowisko naturalne. Oglądały bajki i filmy o tematyce ekologicznej oraz sprząтали teren wokół szkoły i osiedla Książąt Mazowieckich.

Zaopatrzeni w worki na śmieci i jednorazowe rękawice, wyruszyli na wyznaczone miejsce. Zaskoczeniem dla wszystkich był fakt, że mimo obowiązku segregacji śmieci, odpady życia społecznego znajdowano wszędzie, a worki napelniały się stosunkowo szybko.

Udział dzieci w akcji to zachęta do działań na rzecz ochrony środowiska, poszanowania zasobów naturalnych i racjonalnej gospodarki odpadami. Ukazuje uczniom, że rozwiązaniem problemu zaśmieconego środowiska nie jest tylko coroczna zbiórka śmieci, lecz głównie zmiana nawyków w codziennym życiu, unikanie tworzenia odpadów oraz odpowiednie gospodarowanie nimi. Wiedzą niepodważalną jest bowiem, że nie oplaca się śmiecić w naturze, jeśli chcemy zadbać o nasze wspólne oraz przyszłych pokoleń zdrowie. Niszcząc naturę, niszczymy siebie.

Opiekun koła LOP i PCK

DZIEŃ KROPKI NA LEKCJACH JĘZYKA ANGIELSKIEGO

Fot. Materiały szkoły

Opowieść autorstwa P. H. Reynoldsa pt. The Dot (Kropka) po raz kolejny stała się inspiracją dla uczniów szkoły Podstawowej nr 7 w Mławie do odkrywania swoich talentów i pokładów kreatywności podczas lekcji języka angielskiego.

W ramach obchodów Dnia Kropki uczniowie klas drugi z trzecich wykonywali prace plastyczne z kropką w roli głównej. Starsze klasy czytały fragmenty książki w oryginale tj. w języku angielskim. Uczniowie klas siódmych i ósmych podjęli się opracowania i przeprowadzenia lekcji gramatycznych lub utrwalających poznane na zajęciach słownictwo.

Materiały szkoły

WYCIECZKA DO LASU

Fot. Materiały szkoły

10 września głównym punktem wyprawy uczniów klasy 2b ze Szkoły Podstawowej nr 7 w Mławie wraz z wychowawczynią była wycieczka do lasu.

Przygotowaliśmy piknik na pobliskiej polance, potem ruszyliśmy w fascynujący świat drzew. Szukaliśmy różnych kształtów liści, drzew iglastych i liściastych, leśnego przedszkola, drzewnych przyjaciół i grzybów, które zbieraliśmy. Odkrywaliśmy tajemnice drzew, szukaliśmy leśnych skarbów.

Warto wybrać się do lasu, bo działał on stymulująco na nasze zmysły, koncentrację i był dla dzieci naturalnym placem zabaw, miejscem inspiracji i rozwoju aktywności fizycznej.

Wychowawczyni klasy 2b Beata Kurkiewicz

SUKCES NA MISTRZOSTWACH POLSKI

Trzech zawodników Karwiński Team Mława: Michał Piekart, Kamil Krystkiewicz oraz Adrian Welenc wzięło udział w Mistrzostwach Polski w kickboxingu w wersji kick light. Dwóch z trzech kickboxerów przywoziło brązowe medale Mistrzostw Polski.

W dniach 17-19 września 2021 roku w Kartuzach odbyły się Mistrzostwa Polski w kickboxingu w wersji kick light. W turnieju wzięło udział 258 zawodniczek i zawodników z 258 klubów, zrzeszonych w Polskim Związku Kickboxingu.

W zawodach uczestniczyło trzech zawodników Karwiński Team Mława, byli to: Michał Piekart – kategoria wagowa do 79 kg, Kamil Krystkiewicz – kategoria wagowa do 84 kg oraz Adrian Welenc – kategoria wagowa do 94 kg.

Trener Mirosław Karwiński jest bardzo zadowolony

ze startu zawodników na imprezie tej rangi.

— Dwóch z trzech naszych kickboxerów zdobyło brązowe medale Mistrzostw Polski – relacjonuje. — Michał Piekart (-79kg) po dobrej walce uległ zawodnikowi z Tiger Team Kwidzyn – Alanowi Zremranek, nie przywożąc medalu, ale zdobywając

cenne doświadczenie. Adrian Welenc (-94kg) w walce o brązowy medal pokonał silnego fizycznie Krzysztofa Zaradnego z Championa Gdańsk. W walce o finał uległ bardzo utytułowanemu zawodnikowi Adrianowi Kowalkowskiemu z Kowalkowski Fight Club Działowo. Kamil Krystkiewicz

(-84kg) w walce o brązowy medal Mistrzostw pokonał Piotra Skrewkę z Knockout Fight Club Gdańsk. W walce o finał Krystkiewicz uzyskał zdecydowaną przewagę nad przeciwnikiem, Mikołajem Wojtkiewiczem z Mogilna i gdy finał był już w zasadzie tylko formalnością, zderzył się kolanem z przeciwnikiem,

doznając poważnego urazu (uniemożliwiającego ukończenie pojedynku).

Były to ostatnie zawody w tym sezonie.

— To piękne zwieńczenie sezonu, które pozwala na spoglądanie na nadchodzący z optymizmem – podkreśla trener kickboxerów, Mirosław Karwiński.

PRZED NAMI FESTIWAL „MAZOWSZE PÓŁNOCNE. ZIEMIA NIEZNANA”

W przyszłym tygodniu czeka nas w Mławie wspaniały festiwal z koncertami, warsztatami i zajęciami dla całych rodzin oraz zabawą taneczną.

Czy Mazowsze Północne można porównać do tajemniczej Atlantydy? A może do ukrytej w głębi ziemi Lemurii? Tak głęboko skrywają się tu ślady dawnej, bogatej obyczajowości. Odkrywają je w swoim projekcie „Mazowsze Północne. Ziemia Nieznana” mławianin Janusz Prusinowski i Fundacja Wszystkie Mazurki Świata.

W ramach inicjatywy w przyszłym tygodniu czeka nas w Mławie wspaniały festiwal z koncertami, warsztatami i zajęciami dla całych rodzin oraz zabawą taneczną.

W ramach festiwalu zaplanowano koncerty w szkołach powiatu mławskiego między 4

a 8 października i otwarte warsztaty muzyczne w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia w Mławie we wtorek 5 października w godz. 16:30-18:30.

Najwięcej atrakcji czeka nas w sobotę 9 października. Tego dnia w Miejskim Domu Kultury w Mławie odbędą się warsztaty taneczne „Tańce spod Mławy” dla dzieci w wieku od 7 lat (godz. 10:00-11:30) i dla dorosłych (12:00-14:30), koncert „Muzyka Mazowska Północnego” w wykonaniu zespołu Janusz Prusinowski Kompania i Goście (18:30) oraz zabawa taneczna (20:00).

Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej będzie natomiast gospo-

darzem zajęć „Pajaki – domowe ozdoby sprzed wieków” prowadzonych przez Kają Prusinowską oraz gospodynie wiejskie z Mławy i Otocznicy, a adresowanych do rodzin z dziećmi (13:00-15:00).

Organizatorem festiwalu jest Fundacja Wszystkie Mazurki Świata. Projekt „Mazowsze Północne. Ziemia Nieznana” objęli patronatem Burmistrz Miasta Mława i Powiat Mławski.

Projekt dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach programu Narodowego Centrum Kultury EtnoPolska 2021.

Wstęp na wszystkie wydarzenia – wolny.

KN / KSM

PROGRAM

4-8 października - koncerty w szkołach powiatu mławskiego
5 października g. 16.30-18.30 - otwarte warsztaty muzyczne PSM I i II st. w Mławie

9 października:

MDK, Stary Rynek 13
g. 10.00-11.30 - Tańce spod Mławy - warsztaty taneczne dla dzieci od lat 7.
g. 12.00-14.30 - Tańce spod Mławy - warsztaty taneczne dla dorosłych; Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej ul. 3 Maja 5
g. 13.00-15.30 - Pajaki - domowe ozdoby sprzed wieków. Zajęcia dla rodzin z dziećmi. Prowadzenie Kaja Prusinowska i gospodynie wiejskie z Mławy i Otocznicy.
MDK g. 20.00 - zabawa taneczna.

KOLEKCJONUJĘ TYLKO DOBRE CHWILE

Wychowała szóstkę dzieci, opiekowała się chorymi rodzicami do śmierci. Pomimo życiowych przeciwności wciąż z optymizmem patrzy w przyszłość. — Mąż i dzieci są moją siłą napędową do walki z przeciwnościami losu – mówi pani Alina.

Pani Alina ma dziś 63 lata, ale to wciąż piękna kobieta o cudownym uśmiechu, który nie znika z jej twarzy. Wyszła za mąż bardzo młodo, miała 18 lat. Dość szybko w małżeństwie pojawiło się 6 dzieci. Kobieta nie pracowała zawodowo, opiekowała się domem i dziećmi.

Mąż pani Aliny pracował jako mechanik samochodowy. Żyli zgodnie i szczęśliwie.

— Mąż i dzieci byli najważniejsi. Przy naszej szóstce dzieci było zawsze co robić — opowiada. — Byłam dumna, jak szliśmy w niedzielę wszyscy do kościoła, siadaliśmy w ławce, a dzieci pięknie się modliły, starsze służyły do mszy, czytały Pismo Święte. Dobrze wychowaliśmy dzieci. Mają szacunek do osób starszych i nie potrafią być obojętni na krzywdę innych. Zawsze sobie pomagają i możemy na nie zawsze liczyć.

JEDNAK SZCZĘŚCIE NIGDY NIE TRWA ZBYT DŁUGO. NAJPIERW NA NOWOTWÓR ZACHOROWAŁA PANI ALINA. MIAŁA ZALEDWIE 32 LATA. KIEDY UDAŁO JEJ SIĘ POKONAĆ CHOROBE, WYPADEK MIAŁ JEJ MĄŻ. MĘŻCZYZNA POŁAMAŁ NOGĘ. DO DZIŚ UTYKA. RAZEM JEDNAK POKONALI WSZYSTKIE PROBLEMY, WALCZYLI O ZDROWIE, WSPIERALI SIĘ.

W 1990 roku pani Alina z rodziną wprowadziła się do domu swoich rodziców. Wraz z mężem wyremontowała dom. W jednym z pomieszczeń w piwnicy urządziła swoją pracownię. To właśnie w tym miejscu powstają prawdziwe cuda, wykonane własnoręcznie przez panią Alinę. A trzeba przyznać, że talent ma ogromny. Spod jej rąk wychodzą nie tylko przeróżne dekoracje, ozdoby świąteczne czy też kukielki.

foto Arch. prywatne

Ludzie śmieją się, że jestem naprawiaczką świata, bo wszystko robię po swojemu

— Sztuka od zawsze była mi bardzo bliska — mówi pani Alina. — Gdy byłam dzieckiem i ledwie potrafiłam utrzymać w ręce kredki, już malowałam i wyklejałam różne ozdoby. Zawsze lubiłam zajęcia plastyczne. To moja największa pasja. Sztuka to podstawa tego, czym zajmuję się przez całe moje życie. Był czas, że zajęta wychowaniem szóstki dzieci, nie miałam czasu na swoją pasję. Dziś uważam, że bez sztuki życie każdego

człowieka byłoby uboższe. Nie wyobrażam sobie bez niej życia. Dzięki twórczości człowiek wyraża swoje człowieczeństwo, kształtuje swój świat.

PANI ALINA UWIELBIA TEŻ WOLNY CZAS SPĘDZAĆ W OGRODZIE. PIELĘGNUJE KAŻDY KWIAT I POSADZONE DRZEWKO. OGRÓDEK

TO JEJ AZYL. TU LUBI ODPOCZYWAĆ Z KSIĄŻKĄ W RĘKU. TU SPĘDZA NAJCZĘŚCIEJ SWOJE WAKACJE.

— Uwielbiam patrzeć, jak wszystko budzi się do życia, obserwować przyrodę — zdradza. — A już najbardziej lubię patrzeć na padający za oknem deszcz. Podziwiam siłę natury, piękną i nieprzewidywalną. Nie

ŻYJĘ PEŁNIĄ ŻYCIA I CIESZĘ SIĘ Z KAŻDEGO DNIA, PROMIENI SŁOŃCA, ZAPACHU KWIATÓW... I WIEM, ŻE NIGDY NIE MOŻNA SIĘ PODDAWAĆ!

wszystkim ogromna pokora — przyznaje. — Cieszę się, że rodzina wspiera mnie gorliwie we wszystkich moich działaniach. Gdyby nie było tego wsparcia, nie byłoby możliwości realizacji wielu twórczych działań. Bezcenna jest jej obecność, wchodzenie w sprawy, którymi się zajmuję, dyskusowanie, doradzanie. Zwykła działalność i uczestniczenie, w tym co robię. Potrzeba jest kontaktu z bliskimi i mam świadomość tego, że akceptują moje życie i wszystkie jego sfery.

PANI ALINA DŁUGO CHOROWAŁA NA CHOROBE NOWOTWOROWĄ. WALCZYŁA I, JAK MÓWI, BÓG DAŁ JEJ SZANSE NA KOLEJNE LATA, BY MOGŁA WYCHOWAĆ DZIECI, DOCZekać WNUKÓW. MIMO, ŻE MINĘŁO PONAD 20 LAT, SKUTKI CHOROBY ODCZUWA DO DZIŚ. NIEDAWNO OKAZAŁO SIĘ, ŻE CHOROBA NOWOTWOROWA WRÓCIŁA.

— Żyję i jestem z moimi bliskimi. Nie poddaję się i to chyba najlepsza recepta — śmieje się. — Życie doświadczające nas, jednak może właśnie dzięki temu teraz każdy dzień smakuje inaczej. Żyję pełnią życia i cieszę się z każdego dnia, promieni słońca, zapachu kwiatów... i wiem, że nigdy nie można się poddawać! Śmieją się, że jestem taką naprawiaczką świata, bo wszystko robię po swojemu. Każdego dnia modłę się o zdrowie i będę na tym świecie, dopóki to mi będzie dane. Dlatego cieszę się wszystkim, staram się spędzać jak najwięcej czasu z rodziną, celebrować wszystkie święta, urodziny dzieci i wnuków, jakby to był ostatni raz... Kiedy zamykam oczy, przemycają mi różne obrazy, wspomnienia. Mam wspaniałą rodzinę, pasję, nie tracę chwil na bezsensowne kłótnie, przejmowanie się tym, na co nie mam wpływu. Kolekcjonuję tylko dobre chwile... — tłumaczy.

JOANNA KARZYŃSKA

PRACA

BRUKARZY z doświadczeniem, 500-045-459.

FIRMA Polamp Sp. z o.o. poszukuje pracownika do produkcji dekoracji świątecznych. Praca sezonowa z możliwością zatrudnienia. Nr kontaktowy 604971794/87-444-04-00, e-mail: praca@polamp.com

HOTEL St. Bruno zatrudni na stanowisko: - portier - pracownik pomocniczy obsługi hotelowej. Kontakt 517-246-788

KIEROWCA CE, 503-103-703

KIEROWCA kat. C, 500-045-459

KURZĘTNIK: Zatrudnię murarzy i pracowników budowlanych, 500-081-076

LEGALNA praca w Opolu w Niemczech wysokie zarobki tel. 501-409-214

NML Zatrudnię pomocnika murarza (dotyczy powiatu nowomiejskiego), zlecę roboty budowlane, 502-558-484

OPERATOR KOPARKO-ŁADOWARKI, 500-045-459

POSZUKUJĘ do pracy brukarzy i pomocników, tel.690188885

POSZUKUJĘ pracy w handlu. Posiadam doświadczenie, 510-179-316

PRZYJMĘ do pracy brukarzy i pomocników, mile widziane doświadczenie. Nidzica, 690-188-885

PRZYJMĘ do pracy na stolarni. Nidzica, 602-137-986

PRZYJMĘ do pracy traktorzystą na sezon kukurydziany oraz inne prace polowe. Zapewniam zakwaterowanie, wyżywienie. , tel.606543503, 515603782

PRZYJMĘ do pracy w gospodarstwie dojarza, najlepiej mężczyznę. Zapewniam zakwaterowanie, wyżywienie, tel.606543503, 515603782

ZATRUDNIĘ pracowników budowlanych i murarzy oraz do prac wykończeniowych tel. 506-439-480.

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie, 501-172-462

ZATRUDNIMY kierowcę kat C+ E. Umowa. Praca na miejscu. Tel. 692420366. Górni Antonowo

ZLECĘ pilnie naprawę dachów. 602-715-753

SPRZEDAM

DRZWI drewniane, używane, 1szt., 602-137-986

FREZARKĘ do drewna dolnowrzecionową z wózkiem +inne maszyny stolarskie, 500-077-522

GARAŻE BLASZANE, NOWOCZESNE WIA TY, 798-710-329, 698-230-205.

NML Drewno opałowe sprzedam na terenie powiatów: nowomiejskiego i Iławskiego- brzoza, buk, dąb, sosna pocięte, potupane z kłosa oraz obłada bukowa i sosnowa pocięta, sucha. Zapewniam transport 697-768-908

NML Sprzedam heblarkę grubościówkę, 3 noże ,509-574-503

NML Sprzedam rowery i kosiarki spalinowe od 300zł, odkurzacze od 190zł, krzesła tapicerowane od 25zł, pilarkę spalinową ALKO 370zł, meble antyki-kpl., 509-347-713

ODKURZACZ piorący Karcher (testowany)- Nowy. 696-838-314

SPRZEDAJĘ sok aroniowy, 512-844-952

SPRZEDAM 1 ha przy trasie Działdowo-Iłowo, 500-077-522

SPRZEDAM drewno kominkowe opałowe, kostka sosnowa, transport, 511 989 755

SPRZEDAM Frezarkę dolnowrzecionową GOMAD DFDA-2, 660-894-598

SPRZEDAM meble sypialniane, stół + 6 krzeseł duży kuchenny (Nidzica) , 604-294-468

SPRZEDAM schodolaz gąsienicowy dla osób niepełnosprawnych LIFTKAR-PTR, s.doskonały, 660-836-268

WALKOWNICA do ciasta-3-fazy pila formatowa REMA, 881-390-339

KUPIĘ

KUPIĘ motorower Simson, WSK, motorynka mogą być niesprawne. 505-431-881

SKUP maszyn rolniczych, budowlanych, ciągników, koparek itp. , Tel: 730 750 266

NIERUCHOMOŚCI

I-KANCELARIA NIERUCHOMOŚCI GUTKOWSKI; od XXw. Obsługujemy Rynek Krajowy SPRZEDAŻ-KUPNO-WYNAJEM, Iława-Niepodległości 8, www.gutkowski-nieruchomosci.pl, tel./fax. 89/649-31-19, 604-222-552

BIURO Nieruchomości NOWY DOM- Giżycko, 517-520-191, www.nieruchomosci-nowydom.pl

KUPIĘ nieruchomość, może być do remontu lub zadłużoną, pomogę w spłacie długu, zapłacę 3000zł za informację o takiej nieruchomości. 661-435-785

KUPIĘ ziemię rolną- Bogacko, okolice. 695-565-606

KUPIĘ ziemię rolną. 570-982-800

KUPIĘ ziemię uprawną (powiat mławski, powiat nidzicki), 501-172-462

MIESZKANIE 51m2 przy ul.Okrzei 1 w Giżycku do wynajęcia. Odstępne 1000zł+ opłaty. 662-645-907

MIESZKANIE na wsi+ budynek gospodarczy+ trzy ogrody, 5km od Węgorzewa. 505-476-197

NIDZICA-WYNAJMĘ 2 pokoje, umeblowane, oddzielne wejście. , 503-627-694

NML Mieszkanie do wynajęcia przy ul.Kopernika w Nowym Mieście Lubawskim (pokój, kuchnia, łazienka), 604-562-972

NML Sprzedam dom 300 metrów od znaku Nowe Miasto Lubawskie, 100m2 pow. grzewczej, 100m2 pow. garażowej, 517-418-879

NML Sprzedam działkę budowlaną w Mrocznie 0,27 arów, 518-059-140

NML Sprzedam działki budowlane na terenie Nowego Miasta Lubawskiego, 502-558-484

NML Sprzedam działki budowlane przy ul.Rolnej w Nowym Mieście Lubawskim, 604-562-972

OSTRÓDA sprzedam mieszkanie 61 m2, I piętro, ul. Pieniężnego, 692819304

OSTRÓDA. Do wynajęcia garaż 28m2, 18 m2 - centrum, 504931404

OSTRÓDA. Do wynajęcia pokój dwuosobowy w centrum, 504931404

POKOJE 1,2-osobowe dla osób uczących, pracujących, oddzielne wejście. 660-024-565.

SPRZEDAM działkę budowlaną o pow.12ha. Uzdrowo pow.działdowski, 785-541-026

SPRZEDAM działki w centrum Działdowa, łączna pow.2tys.m2. Jedna zabudowana, 886-551-965

SPRZEDAM mieszkanie dwa pokoje + kuchnia w Lidzbarku Warmińskim .Tel. 796-605-390

TATARY. Sprzedam działkę budowlaną 11 arów, 607-831-797

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL, 503-103-703

WYNAJMIJ ziemię pod farmę fotowoltaiczną, 729-911-293

AUTO-MOTO

!!!! Auto moto części Jacek Duszyński, ul. Kościuszki 14, 87/732-44-03, 784-246-665

! Pomoc drogowa 24h. 602-592-793

! Skup aut- całe, uszkodzone. Osobowe, dostawcze! 539-318-188

AUTOKASACJA, skup aut. 506-270-521

AUTO-MOTO-IDEA: części, samochody, wypożyczalnia. Wilkasy ul.Olsztyńska 3A. 87/428-30-14, www.automotoidea.otomoto.pl

KUPIĘ motocykl MZ-ETZ 250, motorower Simson 698-082-959

LAWETA, wynajmę- transport. 602-592-793

NML Kupię DUŻEGO FIATA 125P, Poloneza, „Malucha”, 698-082-959

OPONY nowe, używane, bieżnikowane; felgi- duży wybór. Wulkanizacja. Obwodowa 3 (były POM). 87/428-77-47, 602-592-793

POMOC drogowa 24h. 602-592-793

SAMOCZODY używane- skup, sprzedaż, komis, zamiana, al. 1-go Maja 17, Giżycko, Czynne 10:00- 18:00, 698-672-856, czarek@pindur.pl; pindur.otomoto.pl

SKUP aut- atrakcyjne ceny! 516-368-453

WYPOŻYCZALNIA przyczep, lawet. Obwodowa 3, (87)428-77-47, 602-592-793

USŁUGI

!! Kompleksowe remonty mieszkań, lokali, łazienki. 605-892-429

!! Lustra, szkło okienne, kominkowe- usługi szklarskie. „Szkłobud”, Obwodowa 6A. (87)429-80-51, 604-758-112.

INSTALACJE elektryczne do automatyki domowej, monitoring, alarmy Inwitech,

509-088-678

KOMPLEKSOWE remonty mieszkań. 668-229-231

LUSTRA, szkło okienne, kominkowe- usługi szklarskie, oprawa obrazów. Giżycko, „Szkłobud”, Obwodowa 6A. (87)429-80-51, 604-758-112.

PRZEPROWADZKA- „absolutnie tanio”, noszenie. 504-124-110

PRZEPROWADZKA- „absolutnie tanio”, noszenie. 504-229-798

SPRZĄTANIE strychów, posesji, garaży, piwnic, wywóz niepotrzebnych rzeczy. 504-229-798

SZYCIE kolder, 665-434-450

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY J.ANGIELSKIEGO tel.692-445-433.

TRANSPORT- „absolutnie tanio”, przeprowadzka, noszenie. 504-124-110

TRANSPORT- „absolutnie tanio”. 504-124-110

TRANSPORT- „absolutnie tanio, przeprowadzka, noszenie. „ASTRA”, 504-229-798

TRANSPORT- „absolutnie tanio. 504-229-798

TRANSPORT towarowy, faktura VAT. (87)428-77-47, 602-592-793

TRANSPORT, przeprowadzki, 729-242-457

TYNKI maszynowe, gipsowe, cementowe- wapienne. Wysoka jakość. BJ Jabłońscy 602-682-313

USŁUGI gazowe, hydrauliczne. 668-229-231

USŁUGI hydrauliczne, 508-491-711

WYKONUJĘ prace remontowo- budowlane- rzetelnie, solidnie. Chcesz mi zlecić remont- DZWOŃ- 666-852-341

ŻWIROWNIA Kruklin- zwiry płukane, sortowane. 604-153-247

RÓŻNE

FOTELE do busa, wafłakowy, części do IVECO, 606-513-447

NML Worki polipropylenowe (używane) białe po ekogroszku z nadrukiem i bez nadruku oddam za darmo, około 300 sztuk, tel.503-026-673

SPRZEDAM cegłę białą, czerwoną i szarą, 606-513-447

WSZYSTKO z drewna, wykonam schody, altanki, domki letniskowe, itp., 500-077-522

NAUKA

ANGIELSKI DLA DZIECI OD LAT 5- ANGOL tel.56/472-57-89, tel.692-445-433.

ANGIELSKI DLA POCZĄTKUJĄCYCH, INNE POZIOMY- ANGOL tel.56/472-57-89, tel.692-445-433.

GARAŻE Blaszane **BRAMY** Garażowe **KOJCE** dla Psów **Wiaty** **Kontenery**

Najniższe **CENY** Różne wymiary **Dogodne RATY** Transport cały **KRAJ**

www.konstal-garaze.pl **GARAŻE** **KONSTAL** **AUTOMATYKA**

505-526-036 **WZMOCNIŁO** **GRATIS** **DO BRAM**

29-642-34-61 **22-100-45-96** **89-650-30-43** **24-368-32-17** **25-740-57-38** **509-574-644** **23-683-10-85** **86-225-23-11**

6521otbr-A-P

ANGIELSKI DO MATURY- ANGOL tel.56/472-57-89, tel.692-445-433.

ANGIELSKI, NIEMIECKI, FRANCUSKI DLA POCZĄTKUJĄCYCH, INNE POZIOMY- ANGOL tel.56/472-57-89, tel.692-445-433.

BOOST YOUR ENGLISH- PREP COURSES TO FCE & CAE- ANGOL tel.56/472-57-89, tel.692-445-433.

JĘZYK angielski- korepetycje, wszystkie poziomy zaawansowania, 507-572-218

JĘZYK polski- korepetycje, matura. 509-141-828

ZWIERZĘTA

KUPIĘ byczki, jałówki 100-500kg. 517-245-435

NML Sprzedam króliki- sro kacze niemieckie w różnym wieku, 696-021-937

SKUP bydła. Najlepsze Ceny! Dojazd do gospodarstwa, 514-574-163

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

!! Kupię byczki, jałówki w każdej kondycji, 50kg- 400kg do dalszego chowu. 607-53-32-66

BYCZKI, jałoszki sprzedam, 501-122-678

GĘSI chowane naturalnie, na wolnym wybiegu, karmione owsem sprzedam. 786-988-240

KUPIĘ bydło od 300 do 600kg, 692-411-362

KUPIĘ konie odsadki lub klacz żrebną, 692-411-362

KUPIĘ konie rzeźne i hodowlane. 880-606-980, 607-533-266

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

NML Sprzedam 4 jałówki cielne, likwidacja stada, 502-583-805

NML Sprzedam cielętą, 518-966-527

NML Sprzedam krowę cielną, trzecie wycielenie 12.102021r., 4.200zł, 609-634-351

NML Sprzedam prosięta szczepione, 733-536-808

SPRZEDAM brojlery z własnego gospodarstwa, chowane naturalnie. 786-988-240

SPRZEDAM Jałówki cielne HF, tel.663866446

maszyny rolnicze

DMUCHAWA do dosuszania zboża, kultywator ścierniskowy Kongskilde 4m i 4,5m, agregat uprawowy hydraulicznie składany 4,5m, gruber ścierniskowy 3,6m, kultywator ścierniskowy 2,8m- sprzedam tel.698-703-449

NML Sprzedam- dmuchawa do dosuszania zboża, kultywator ścierniskowy Kongskilde 4m i 4,5m, agregat uprawowy hydraulicznie składany 4,5m, gruber ścierniskowy 3,6m, kultywator ścierniskowy 2,8m, tel.698-703-449

NML Sprzedam talerzówki hydraulicznie składane zawieszane 3m i 3,8m, pług obrotowy czterosiobowy Overum, rury do dmuchawy średnica 160mm, tel.698-703-449

SPRZEDAM C360, przyczepa, pług, kopaczka, redelka, opryskiwacz, siewnik, agregat, owijarka , 698-220-636

TALERZÓWKI hydraulicznie składane zawieszane 3m i 3,8m, pług obrotowy czterosiobowy Overum, rury do dmuchawy średnica 160mm- sprzedam tel.698-703-449

UŻYWANE CZĘŚCI URSUS-ZETOR silniki; skrzynie biegów; tylne mosty; zwolnice; podnośniki; przednie napędy; bloki; głowice i inne; możliwość wysyłki ceny od 100 zł 601-598-983

ciągniki

CIĄGNIK C330- sprzedam. 880-397-524

produkty rolne

GRYKA - kupię, płatność przed odbiorem, 502-217-664

SIANO w belach- sprzedam. 880-397-524

SPRZEDAM ziemniaki jadalne, Nidzica, 724-259-595

SPRZEDAM:ZBOŻA paszowe. Tel.606-505-511

ZIEMIENIAKI: irga, vineta- sprzedam. Transport gratis. 723-238-223

LEKARZE SPECJALIŚCI

PRYWATNY Gabinet Urologiczny, lek. Marek Karczewski- specjalista urolog, przychodnia El-Med, ul. Witosza 2, Giżycko. Rejestracja telefoniczna: 87/420-73-00.

GRZYBY, GRZYBY — A ZDROWIE?

Adam Mickiewicz w „Panu Tadeuszu” porównał grzybiarzy do cieniów elizejskich. Cienie czy nie — my, Polacy grzybobranie celebруем chętnie, bo grzyby uwielbiamy. A co na to nasze żołądki i w ogóle zdrowie?

No właśnie — czy grzyby w ogóle warto jeść? Sezon trwa, a w tym roku mamy dodatkowe szczęście, bo na wszelkiej maści kurki, borowiki, maślaki, podgrzybki, a nawet kanie — jest wyjątkowy urodzaj. No to naród poszedł w las i zbiera do upojenia, a media społecznościowe puchną od pełnych triumfu zdjęć dokumentujących przyniesione do domu, suszone, gotowane lub smażone zbiory. Czy jednak grzyby warto jeść? Smaczne są — to kwestia bezdyskusyjna i bezsporna. Zupa z leśnych grzybów, grzybki duszone w śmietanowym sosie albo taka pizza posypana borowikami zamiast tych monotonnych pieczarek — niech pękne! — to są dania na królewską ucztę!

Nurtuje mnie jednak inne pytanie — czy prócz walorów smakowych grzyby oferują nam coś jeszcze? Zdrowe są? Mają w ogóle jakieś substancje odżywcze?

CO KRAJ, TO OBYCZAJ

Aż strach pomyśleć, że nie wszystkie narody za grzybami przepadają...! Taki Szwed, Duńczyk i inny Skandynaw, albo Austriak czy Belg — idąc lasem i potykając się wręcz o borowika, podgrzybka, kanie — nawet się nie schyli! Wyobrażacie to sobie? Jakby tego było mało — od tych pięknych, zdrowych okazów oni tam w tych dziwnych krajach wolą jakieś uprawiane na skalę przemysłową namiastki: pieczarki i boczniki! Ale już w czasie turystycznych czy służbowych wypadów do Polski nawet Austriak czy Norweg potrafi docenić uszka z farszem z grzybów leśnych, pierogi z takimże nadzieniem albo nawet duszone w śmietanie kurki.

foto: pixabay

Nieziemnie od dziesięcioleci wielkim popytem cieszą się też grzyby eksportowane z Polski pod jaką bądź postacią: suszone, marynowane, mrożone — nie ma różnicy. I to nawet wśród tych nacji, których kuchnie narodowe grzyby omijają szerokim łukiem.

A CO Z TYM ZDROWIEM?

Wartość odżywcza grzybów od lat budzi kontrowersje: są dietetycy, którzy uznają ją za zjawisko mityczne i twierdzą, że grzyby dostarczają sezonowym potrawom wyłącznie smaku i aromatu — niczego więcej. Ale jest też grupa dietetyków — grzybowych pasjonatów i ci liczne walory zdrowotne grzybów wymieniają jednym tchem.

Zasadniczo grzyby to przede wszystkim woda — zawierają jej mniej więcej tyle, co warzywa. Już za to osoby walczące o smukłą linię i niską wagę mogą grzyby pokochać. Problem może

jednak stanowić chityna — tzw. wielocukier o strukturze chemicznej podobnej do celulozy, czyli błonnika, który sprawia, że grzyby są smaczne, ale i ciężkostrawne. Ponieważ nasze kwasy żołądkowe tej chityny nie rozpuszczają — po spożyciu grzyby najpierw długo zalegają w żołądku, a potem tylko przechodzą przez nasz układ pokarmowy. Z kolei to, czy dostarczą nam jakiegokolwiek soli mineralnych — zależy wyłącznie od ściółki, w jakiej wyrosły, i od tego, jak bardzo ona bogata jest w minerały. Ale nawet bogata ściółka da tylko niewielkie ilości soli w grzybach....

Prócz soli w grzybach znajdziemy witaminę A pod postacią karotenu. Najbogatsze w karoten są kurki — stąd ich soczyste pomarańczowy kolor. Z innych witamin znajdziemy też nieco B1 i B2. Ale już takiej witaminy C grzyby mają wyłącznie ilości śladowe.

Grzyby są także źródłem dość specyficznego białka: czegoś pomiędzy białkiem zwierzęcym a roślinnym. I naukowcy od lat spierają się, do jakiego stopnia nasz organizm jest w stanie to białko strawić. Po pierwsze, w młodych grzybach jest go o wiele więcej niż w starych, a najwięcej strawnego tego białka zawierają prawdziwki i pieczarki.

KRÓTKO MÓWIĄC — SZALU NIE MA...

Podsumowując — dzieciom do trzeciego roku życia grzybów w ogóle nie podajemy, choćby nie wiem jak pewne to gatunki były i jak smacznie nam wyszły. Ma się rozumieć — uczuleni na grzyby też muszą sobie darować. Iuszka, i pierogi. Cała reszta ludzkości powinna traktować grzyby raczej jak przysmak niż stały punkt w naszym menu. Jemy zatem grzyby w miarę rzadko i w naprawdę niewielkich ilościach. Przygotowując obiad na bazie grzybów leśnych — darujemy już sobie inne ciężkostrawne produkty: fasole, seler czy ogórki. Najlepszy dodatek to ziemniaki i sałata — lekkostrawne, a przy tym nie tłumią grzybowego aromatu.

Planując grzybową biesiadę zakrapianą napojami nieoobojętnymi dla organizmu pamiętajmy, że grzyby i alkohol to nie jest najszybsza para. Niektóre badania dowodzą, że alkohol ścina w żołądku białko grzy-

ba, przez co staje się ono jeszcze bardziej odporne na działanie naszych soków trawiennych.

OSTRZEŻENIE NIGDY ZA DUŻO!

Jeśli już temat grzybów poruszam — czuję się w obowiązku przypomnieć o kilku żelaznych zasadach przy ich zbieraniu, przygotowywaniu, spożywaniu i przechowywaniu. By wsieci szalały wyłącznie zdjęcia bogatych zbiorów — a nie kolejne doniesienia o zatruciach. Zbierając grzyby — wybieramy tylko okazy zdrowe, kształtne i gatunki, co do których mamy absolutną pewność. Kupując grzyby też wybieramy jędrne, z całym kapeluszem i zawsze z nożką. Na wszelki wypadek, przed przyrządzeniem dania z grzybów — jeszcze raz wszystkie sztuki dokładnie oglądamy. Wystarczy bowiem jeden zabłąkany trujący grzyb albo nawet jego nożka — i nieszczęście gotowe. Jeśli na grzybach znamy się średnio wcale — już lepiej doprawiamy sobie życie tymi pieczarkami i bocznikami.

Kolejna zasada dotyczy samego zbierania: grzybów nie wolno zbierać do plastikowej torby. Grzybobranie obowiązkowo uprawia się z koszyczkiem lub łubianką. Dbajmy też o środowisko leśne: nie niszczyliśmy ściółki i grzybni — nożykiem odcinamy dolny kawałek nożki lub delikatnie wykręcamy korzeń. To wszystko, co udało nam się zebrać, powinniśmy szybko przygotować i jeszcze szybciej zjeść. Jeśli z jakiegoś powodu nie damy rady przerobić grzybów dziś — możemy przechować je w lodówce, w otwartym pojemniku, najlepiej szklanej

miseczce tak, by oddychały. Obieramy grzyby na sucho, przed myciem i krojeniem — umyte i pokrojone znacznie trudniej sprawdzić. Wszystkie stare, robaczywe, niekompletne bez sentymentów odrzucamy.

Przyrządzonych grzybów nie zostawiamy na kolejny dzień. Jeśli udało nam się zebrać tyle, że starczy na obiad na cały tydzień — bardzo mi przykro. Obiad przyrządzamy tylko jeden, a resztę grzybów suszymy, zasalamy, marynujemy lub mrozimy. Pamiętajmy też, że grzybów przeznaczonych do suszenia nie myjemy wodą — czyścimy szczoteczką lub miękkim pędzlem, a potem susz przechowyujemy w szczelnie zamkniętym pojemniku.

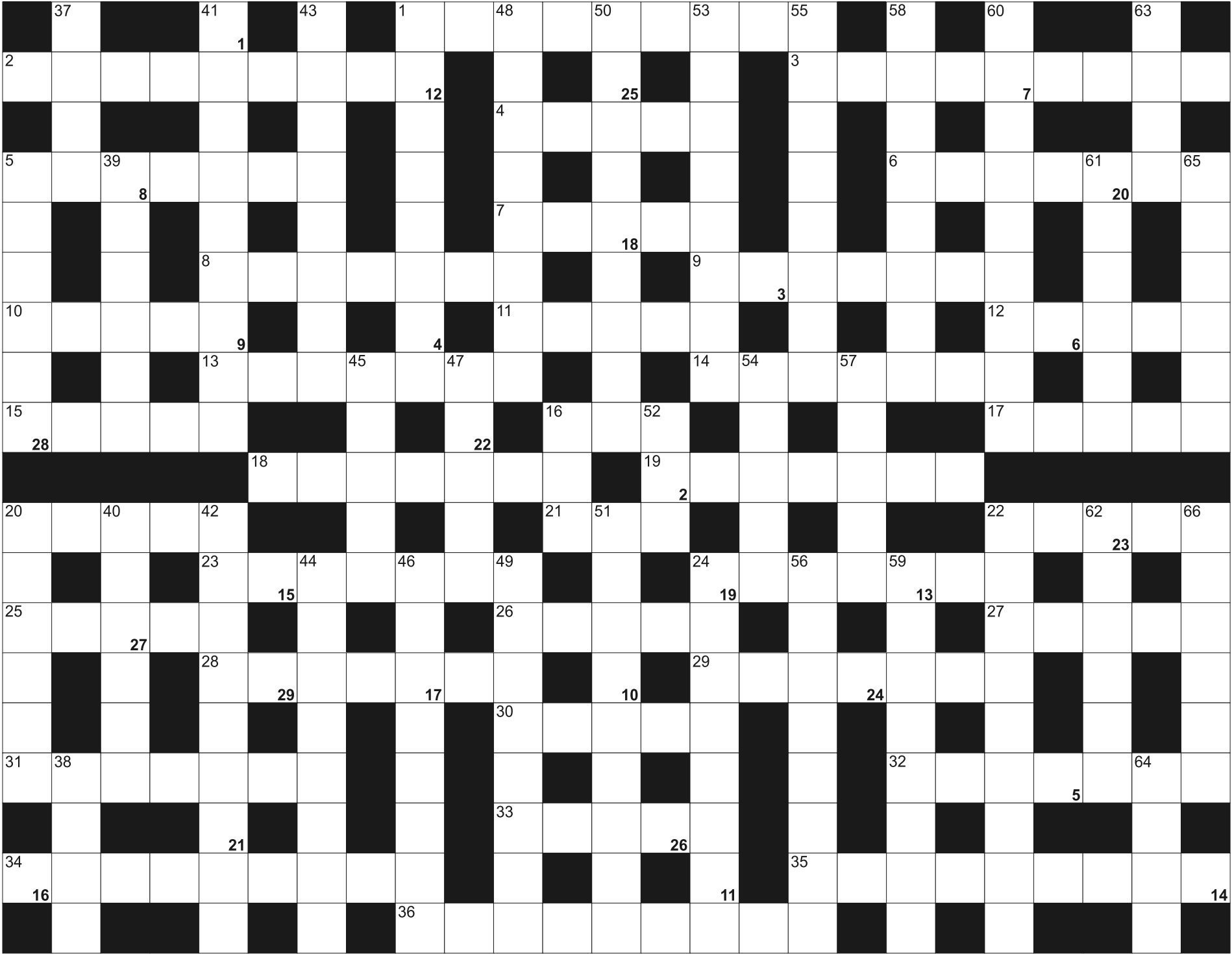
GRZYBY ŚWIATA

Coraz popularniejsze u nas boczniki zawierają kwas foliowy i B-D-glukan, który ma działanie przeciwnowotworowe. Kupujemy je w większych sklepach i supermarketach. Azjatyckie grzybki shiitake z kolei są źródłem substancji regulujących ilość cholesterolu we krwi i działają przeciwwirusowo. Grzyby mun zmniejszają krzepliwość krwi i poprawiają krążenie. Grzybów mun i shiitake musimy szukać w sklepach z chińską żywnością.

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA

Krzyżówka klasyczna z hasłem

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 29, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6		7		8	9	10	11	12		13	14	15	16	17	18
22		23	24		25	26	27	28	29											

POZIOMO: 1) Moniuszko i Wyspiański; 2) kobieta w szpitalu; 3) słynne stowarzyszenie Adama Weishauptha; 4) widokowa weranda z balustradą; 5) zdjęte z palców; 6) żona hrabiego; 7) Jobs, współzałożyciel Apple; 8) dziura do złoża ropy; 9) Konrad, reżyser "Czterech pancernych i psa"; 10) przepływa przez Lyon; 11) koterie, sitwy, szajki; 12) taniec latynoamerykański z karaibów; 13) składnik skrobi; 14) drugie co do wielkości miasto Mongolii; 15) producent akcesoriów komputerowych z Holandii; 16) rzeka w hiszpańskim Toledo; 17) imię żeńskie; 18) usztynnia biustonosz; 19) niejedna w formularzu; 20) motocykl inaczej; 21) najdłuższa rzeka Szkocji; 22) skalne lub mieszkalne; 23) w wierszu i w piosence; 24) z piskletami; 25) zadawane przez boksera; 26) Lac Rose, różowe jezioro w

Senegalu; 27) przerywana lub ciągła; 28) ze stolicą w Kuala Lumpur; 29) "Dziennik ... Jones" z Renee Zellweger; 30) z ładunkiem na rzece; 31) np. Dominikański w Gdańsku; 32) największa wyspa w archipelagu Tanimbar; 33) człowiek nie mający sił, zdrowia; 34) reguluje fortepiany; 35) między Kostaryką a Hondurasem; 36) pracują z prądem

PIONOWO: 1) stolica Bośni i Hercegowiny; 5) wycofywanie się wojska; 16) trotyl; 20) Stuhr, aktor; 22) największe miasto w stanie Maryland; 24) główne wymiary maszyny; 37) celtycki poeta; 38) dokumenty sądowe; 39) największa wyspa Korei Południowej; 40) Parnicki, autor "Srebrnych orłów"; 41) prywatny dom wczasowy; 42)

mieszka w Rzymie; 43) ...&Sons, producent fortepianów; 44) szczątki osoby świętej; 45) sznur kowboja; 46) bombusy, kuzyni pszczoł; 47) porcja czosnku; 48) pisarka lub malarka; 49) zamieszkują Półwysep Arabski; 50) żyd; 51) człowiek poważany i uznany; 52) "... uliczne", film Krzysztofa Krauzego; 53) trącenie włosów; 54) Hood z Sherwood; 55) zwierzę z garbem; 56) coroczne święto solenizanta; 57) imię żeńskie; 58) Najwyższy szczyt kontynentalnej Hiszpanii; 59) serw w siatkówce; 60) ma dwie żony; 61) kochanka Fantazego u Słowackiego; 62) np. noga kraba; 63) partia Wiesława Chrzanowskiego; 64) stolica Grenlandii; 65) przepływa przez Irkuck; 66) Włochy dla Włocha

TA BOLESNA RWA KULSZOWA

Pojawia się w najmniej spodziewanym momencie. Podczas byle kichnięcia lub przy jednym, niefortunnym ruchu, gdy choćby wstajemy z kanapy. Przyprawia o mrowienie kończyn i niestety, ma przykrą tendencję do nawracania.

Rwa kulszowa objawia się przeszywającym i paraliżującym bólem pleców i nóg. Potrafi skutecznie unieruchomić całe ciało na dobrych kilka dni. Skąd się właściwie bierze i co zrobić, by skutecznie się przed nią zawsze chronić?

O CO CHODZI?

Rwa kulszowa, od łacińskiego ischias zwana też ischialgią, to zespół objawów związanych z uciskiem nerwu kulszowego — naszego największego nerwu obwodowego, który sięga od tylnej części uda, poprzez goleń, aż do stopy. Charakterystyczny dla rwy kulszowej jest nagły, niespodziewany i wyjątkowo dokuczliwy ból w okolicy lędźwiowej. Często towarzyszy mu drętwienie poszczególnych odcinków kręgosłupa. Tak naprawdę przyczyną bólu jest nacisk uszkodzonego krążka międzykręgowego (dysku) na korzenie nerwowe. A krążki ulegają uszkodzeniom i deformacjom głównie z powodu zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa, które postępują przede wszystkim z wiekiem.

Potocznie rwę kulszową określamy też korzonkami — bo rzeczywiście wgrę wchodzi korzenie nerwów rdzeniowych, czyli włókna nerwowe, odchodzące od rdzenia kręgowego pomiędzy poszczególnymi kręgami, od szyjnych aż po lędźwiowe. Dwa korzenie nerwowe występują po obu stronach, prawej i lewej, rdzenia i w ten sposób tworzą nerw rdzeniowy. Jednak takie ich rozłożenie powoduje, że korzonki są bardzo wrażliwe na wszelkie zmiany zdro-

Fot. Pixabay.com

wia kręgosłupa i jego okolic. A dolegliwości związane z korzonkami objawiają się silnymi nerwobólami.

Rwa czy inaczej atak korzonków może być ramienny — ból promieniuje od szyi, poprzez ramię, aż do końca ręki, a często towarzyszy mu mrowienie, drętwienie oraz przykurcze i niedowłady mięśni. Może też dopaść nas właściwa rwa kulszowa, czyli ból w lędźwiach i pośladkach, który biegnie wzdłuż całej nogi aż do palucha w stopie. Wraz z tym bólem mogą pojawić się parestezje — tzw. uczucie przebiegającego prądu, a także niedowłady i przykurcze mięśni. Z kolei rwa udowa dotyka na odcinku lędźwiowym i krzyżowym, a ból przebiega po przedniej ścianie nogi. Też może jej towarzyszyć niedowład, parastezje, przykurcz mięśni.

PRZYZYNY

Między kręgami mamy włókniasto-chrzastkowe krążki z galaretowatym jądrem, które potocznie nazywamy dyskami, a które zapewniają amortyzację, sprężystość i wytrzymałość kręgosłupa na wstrząsy. Kiedy jeden lub kilka dysków zaczyna wystawać poza oś kręgosłupa i uciskać korzonki nerwowe — pojawia się właśnie rwa kulszowa. Nie oszukujmy się jednak: ani te dyski, ani sama rwa nie zjawiają się znikąd i bez przyczyny. Zazwyczaj są raczej konsekwencją chorób zwyrodnieniowych, skrzywienia kręgosłupa, dyskopatii lub tego wypadniętego dysku.

Czasem to nadwaga lub otyłość, cukrzyca, stan zapalny lub nowotwór — uciskają nerw kulszowy i też powodują rwę.

Na ataki rwy kulszowej narażone są kobiety w ciąży, osoby podejmujące zbyt forsujący wysiłek fizyczny i wszyscy ci, których kręgosłup stale poddawany jest przeciążeniom. Słabe mięśnie pleców i brzucha nie są w stanie utrzymać kręgosłupa i te krążki międzykręgowe zaczynają się wybrzuszać. W niektórych przypadkach za ataki korzonków odpowiada nasza dieta, szczególnie ta uboga w wapń, sole mineralne i witaminy.

A bywa, że rwa kulszowa zaatakuje tego, kto naraził się na gwałtowne oziębienie ciała: dłuższy czas leżał na

wilgotnej ziemi lub w upalny dzień wskoczył do zimnej wody.

OBJAWY

Może to dziwne, a może zabawne, ale mnie atak rwy kulszowej dopadł, gdy w czasie uroczystości państwowych wstawiałam z pozycji siedzącej do hymnu. Czy wstawiałam zbyt szybko, czy towarzyszyła tej czynności jakaś niefortunna gwałtowność lub nienaturalny skręt jednego lub kilku mięśni — skutek był taki, że wstawać może i zaczęłam, ale... już tak zostałam...! Rzeczywiście, do ataku korzonków wystarczył jeden gwałtowniejszy ruch — przy wstawaniu, pochylaniu się, przy podnoszeniu ciężkiego przedmiotu — aby w okolicy pleców pojawił się przeszywający ból. Nie bez przyczyny rwę kulszową opisuje się jako ostry, rwący,

kłujący lub nawet piekący ból kręgosłupa, promieniujący na lędźwie, udo lub stopę — zależnie od tego, która część nerwu kulszowego została uciśnięta. Bywa, że tak jak mnie — ból po prostu paraliżuje chorego, bo potęguje go najmniejszy nawet ruch. Czasem wręcz nie da się wstać z łóżka. Ból często dotyczy tylko jednej strony ciała, a chory może mieć dodatkowo zaburzenia czucia: osłabienie i odrętwienie. Czasem pojawia się też wrażenie migrującego po nodze pieczenia czy mrowienia. Niejednokrotnie pacjent może mieć problemy z wypróżnianiem, a nawet cierpieć na niedowład mięśniowy. Co gorsze, rwa kulszowa nasila się przy kaszlu, kichaniu i podczas śmiechu: każda z tych czynności zwiększa bowiem ciśnienie płynu mózgowo-rdzeniowego, a to powoduje dodatkowy ucisk

na korzenie nerwu kulszowego.

W domowych warunkach można upewnić się, że dolegliwości bólowe wskazujące na atak rwy kulszowej — wystarczy sprawdzić, czy mamy tzw. objaw Lasegue'a. W tym celu trzeba położyć się plecami na twardej powierzchni i spróbować unieść wyprostowaną nogę. Jeśli pojawi się nagły, uniemożliwiający ćwiczenie ból — to atak rwy kulszowej. Dla złagodzenia dolegliwości do bolących miejsc możemy przykładąć poduszkę elektryczną lub termofor.

PROFILAKTYKA

Ten ból jest tak okropny i wredny, że naprawdę lepiej atakom rwy kulszowej zapobiegać. Tym bardziej, że gdy nas już korzonki dopadną, to leczenie jest długie i kosztowne. Warto zatem dbać o zdrowie kręgosłupa, poczynając już od podstawowych, codziennych czynności. Przy siadaniu starajmy się więc równomiernie obciążać pośladki i plecy. Jeśli trzeba podnieść ciężar, bo nie da się go przesunąć — pamiętajmy, by zrobić przysiad z prostymi plecami.

Nie bez znaczenia pozostaje też higiena snu: materac powinien być twardy, poduszka pod głową niewielka, a pozycja do spania wyprostowana. Odpoczywać powinniśmy na brzuchu, a w czasie pracy przy komputerze — często zmieniać pozycję i pamiętać, by się nie garbić. Jadąc samochodem pilnujmy, by uda przyległa do siedzenia w całości. Niosąc ciężkie torby z zakupami — ciężar trzeba rozłożyć równomiernie na obie ręce. Wszystkich posiadaczy ciężkich toreb, w tym ulubioną panią listonoszkę, która codziennie zarzuca ten ciężar na jedno ramię — zachęcam do zmiany torby na plecak. Walizki, mam nadzieję, już wszyscy mają na kółkach...

No i ćwiczenia — sama aktywność fizyczna wzmacnia mięśnie kręgosłupa i poprawia postawę, ale i konkretne ćwiczenia potrafią skutecznie rwie kulszowej zapobiegać. Choćby taki mój ulubiony koci grzbiet...

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA

WYSTAWA PLENEROWA „VICTOR YOUNG”

W ramach Victor Young Jazz Festival Mława '21 Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej przygotowało ekspozycję przybliżającą sylwetkę kompozytora. Wernisaż odbył się w sobotę 25 września 2021 r.

W oficjalnym otwarciu wystawy uczestniczyli w nim m.in. przedstawiciele Urzędu Miasta Mława – Magdalena Grzywacz – naczelnik wydziału komunikacji społecznej i medialnej, jedna z inicjatorów festiwalu, goście, którzy przyjechali specjalnie na to wydarzenie i mieszkańcy.

O związkach Younga z Mławą, festiwalu i planach popularyzowania jego dorobku mówili dziennikarz radiowy Andrzej Winiszewski oraz Ewa Banaś z Fundacji For Art. Idee wystawy i jej ukryte

znaczenia przedstawiła Katarzyna Skorupa-Malińska, kustosz MZZ.

Na ekspozycję składa się sześć tablic, na których z jednej strony znalazły się zdjęcia i dokumenty dotyczące muzyka, a z drugiej grafiki. Te ostatnie nawiązują do muzycznej i prywatnej drogi Younga.

Urodził się 8 sierpnia 1899 r. w Chicago jako Abi Young w rodzinie pochodzących z Mławy polskich Żydów.

Po śmierci matki w 1908 r. przyjechał wraz z siostrą Helen do Polski, by tu kształcić się w Konserwatorium Muzycznym w Warszawie. Jako

**NAJSŁYNNIEJSZĄ
KOMPOZYCJĄ
YOUNGA
W JAZZOWYM ŚWIECIE
JEST „STELLA BY
STARLIGHT”, KTÓRĄ
MIĘDZY INNYMI
ROZSŁAWIŁ MILES
DAVIS.**

Fot. Materiały MZZ

Wiktor Jung zadebiutował w Filharmonii Warszawskiej.

W 1920 r. wyjechał do Paryża, a stamtąd – już na zawsze – do Stanów Zjednoczonych.

Przez 20 lat w hollywoodzkiej Fabryce Snów napisał muzykę do ponad 300 filmów. 22 razy był nominowany do Nagrody Akademii Filmowej – Oscara.

Dwukrotnie – w 1940 i 1941 r. – otrzymał cztery nominacje. Statuetkę dostał dopiero pośmiertnie za muzykę do filmu „W 80 dni dookoła świata” (1956 r.) w reżyserii Michaela Andersona.

Niektóre jego melodie zyskały status przebojów,

a nieśmiertelność zapewnili im jazzmani.

Jest autorem lub współautorem takich melodii jak „I Don’t Stand A Ghost Of A Chance With You”, „Beautiful Love”, „My Foolish Heart”, „When I Fall In Love”, „Sweet Sue, Just You” i „Love Letters”.

Najsłynniejszą kompozycją Younga w jazzowym świecie jest „Stella By Starlight”, którą między innymi rozślawił Miles Davis.

Victor Young zmarł na atak serca w 1956 r. w Palm Springs.

Wystawę można oglądać w parku miejskim do końca listopada.

KONCERT FILHARMONII NARODOWEJ „ŹRÓDŁO WCIAŻ BIJE”

MUZYKA\\ We środę 6 października w sali kinowej Miejskiego Domu Kultury w Mławie będzie można obejrzeć Koncert Filharmonii Narodowej „Źródło wciąż bije”.

Czterdzieści lat temu odbył się pierwszy zjazd „Solidarności”, który przyniósł społeczeństwu nadzieje związane z odrzuceniem ograniczającego wolności reżimu. Po wielu trudnych latach wydawało się, że „źródło wciąż bije” – jak śpiewał bard Jacek Kaczmarski. Solidarnościowy zryw został jednak przerwany

13 grudnia 1981 r. przez wprowadzenie stanu wojennego.

W nawiązaniu do tych wydarzeń Miejski Dom Kultury w Mławie zaprasza na program poetycko-muzyczny prezentujący twórczość wybitnych poetów – Cypriana Kamila Norwida, Czesława Miłosza, Zbigniewa Herberta czy Adama Zagajewskiego.

fot. Materiał Filharmonii w Olsztynie

MDK w Mławie zaprasza na program poetycko-muzyczny

**MIEJSKI DOMU
KULTURY ZAPRASZA
NA KONCERT
FILHARMONII
NARODOWEJ „ŹRÓDŁO
WCIAŻ BIJE”.**

Wśród utworów muzycznych pojawiają się m.in. kompozycje Jacka Kaczmarskiego i Przemysława Gintrowskiego.

Wykonawcy: Cezary Nowak – aktor, Adam Woch/Mateusz Kowalski – gitara, Michał Jung/Wojciech Świętoński – fortepian.

Początek koncertu godz. 18.00. Wstęp 5 złotych.

rolnicze abc

Jury wybrało zwycięzców AgroLigi 2021 w warmińsko-mazurskim \6

PODSUMOWANIE NABORU WNIOSKÓW NA DZIAŁANIA PREMIOWE W WARMIŃSKO-MAZURSKIM OR ARiMR

W czerwcu bieżącego roku zakończyły się nabory na dwa działania premiowe z PROW 2014-2020. Pomimo trwającej sytuacji pandemicznej rolnicy chętnie składali wnioski, korzystając z alternatywnych kanałów komunikacji z pracownikami Agencji, takich jak poczta tradycyjna i elektroniczna, „wrzutnia” dokumentów czy też elektroniczna skrzynka podawcza ePUAP.

Do Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wpłynęło 240 wniosków złożonych na operację typu „Premie dla młodych rolników” w ramach poddziałania „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników”. Był to już siódmy nabór z tego działania. Od pierwszego naboru, który odbył się w 2015 r., młodzi rolnicy na Warmii i Mazurach otrzymali kwotę ponad 90 mln zł.

W ramach drugiej operacji typu „Restrukturyzacja małych gospodarstw” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw” rolnicy złożyli 520 wniosków. Był to już dziewiąty nabór, w ramach którego beneficjentom z województwa warmińsko-mazurskiego wypłacono ponad 58 mln zł.

Młodzi rolnicy otrzymane środki przeznaczali głównie na zakup gruntów rolnych w celu powiększenia posiadanego gospodarstwa, jak i na zakup nowych maszyn i urządzeń rolniczych w celu odnowienia parku maszynowego. Natomiast w przypadku restrukturyzacji małego gospodarstwa rolnicy najczęściej planują zakup sprzętu rolniczego niezbędnego w gospodarstwie oraz np. unowocześniając wyposażenie pasiek pszczelich.

Zgodnie z aktualnym harmonogramem trwających i planowanych naborów wniosków w 2021 r. w ramach PROW 2014-2020 były to ostatnie nabory na działania, w ramach których można było otrzymać dofinansowanie na utworzenie gospodarstwa czy też restrukturyzację już istniejącego. W ramach tych działań producent rolny zobowiązany był do przedstawienia w biznesplanie koncepcji

budowy/rozwój, czy też restrukturyzacji (załącznik do wniosku o przyznanie pomocy), który zawierał opis wyjściowej sytuacji gospodarstwa, w tym strukturę produkcji, wielkość ekonomiczną, opis docelowej sytuacji gospodarstwa, tj. sytuacji po realizacji biznesplanu (w tym strukturę produkcji, wielkość ekonomiczną), informację o tym, w jaki sposób realizacja biznesplanu doprowadzi do osiągnięcia wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa odpowiednio do każdego działania, oraz do zawarcia informacji dotyczących działań mających na celu rozwój tego gospodarstwa. Obecnie trwa proces oceny złożonych wniosków.

Przedstawione działania charakteryzują się tym, że udzielana pomoc ma formę premii. Wypłacana jest w dwóch ratach: pierwsza rata w wysokości 80% kwoty pomocy, druga rata w wysokości 20% kwoty pomocy. Wysokość przyznanych kwot jest zależna od typu operacji. W „Premii dla młodych rolników” jest to kwota 150 tys. zł, natomiast w „Restrukturyzacji małych gospodarstw” 60 tys. zł.

W przypadku „Premii na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” w zależności od ilości tworzonych miejsc pracy wypłacane są kwoty: 150 tys. zł – jeśli biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej 1 nowego miejsca pracy (w tym samozatrudnienie), 200 tys. zł – jeśli biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej 2 nowych miejsc pracy oraz 250 tys. zł – jeśli biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej 3 nowych miejsc pracy.

Pod koniec ubiegłego roku przeprowadzony został nabór wniosków na operacje typu „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” w ramach poddziałania „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej

działalności gospodarczej na obszarach wiejskich”. Działanie to jest kierowane do rolników, którzy chcą rozpocząć działalność gospodarczą na wsi. Zakres rodzajów działalności gospodarczych, na które można uzyskać premię, jest bardzo szeroki. Obejmuje on kilkaset tzw. kodów Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), pod którymi można zarejestrować i prowadzić firmę. Pieniądże można przeznaczyć m.in. na działalność polegającą na sprzedaży detalicznej kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych i karmy dla zwierząt domowych, prowadzoną w wyspecjalizowanych sklepach; produkcję mebli i wyrobów z drewna; turystykę wiejską; przetwórstwo i sprzedaż produktów nierolniczych; świadczeniu usług opieki nad dziećmi, osobami starszymi lub niepełnosprawnymi; działalność informatyczną,

komputerową i elektroniczną; sprzedaż internetową; działalność architektoniczną i inżynierską, usługi rachunkowości, księgowe, audytorskie, techniczne; działalność weterynaryjną.

Nabór przeprowadzony w 2020 r. cieszył się ogromnym zainteresowaniem. Do Warmińsko-Mazurskiego OR ARiMR wpłynęło 507 wniosków. Jest to rekordowa liczba z tego działania w naszym województwie. Sukcesywnie wydawane są decyzje o przyznaniu pomocy w odniesieniu do wniosków, które pozytywnie przeszły ocenę formalną i merytoryczną. Rolnikom od początku naboru, tj. od 2017 r., wypłacono została kwota przekraczająca 38 mln zł. W ramach tego działania beneficjenci najczęściej podejmują działalność związaną z budownictwem – przygotowanie terenu pod budowę, wykonywanie

robót wykończeniowych, wynajem maszyn i urządzeń budowlanych, w ramach usług taxi, prowadzenie obiektów turystycznych i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania, wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego oraz wiele innych.

Według aktualnego harmonogramu nabór wniosków z działania „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” w ramach PROW 2014-2020 nastąpi w listopadzie 2021 r.

Szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych działań premiowych można uzyskać na stronie internetowej ARiMR www.gov.pl/arimr, w zakładce „Co robimy – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020” oraz w oddziałach regionalnych i biurach powiatowych ARiMR.

Eko sery i zdrowe przekąski to jesienne nowości Polmleku

Powrót dzieci do szkoły = odżywcze drugie śniadanie i zapewnienie w nim składników potrzebnych do dziecięcego rozwoju. Wśród serów najbardziej popularny jest gouda, lubiany zarówno przez dorosłych jak i właśnie dzieci, szczególnie, jeśli jest wyprodukowany z eko-mleka.

Mleko pochodzące z gospodarstw spełniających wszystkie standardy europejskiego rolnictwa ekologicznego, to niezwykle cenny surowiec. Spełnia najwyższe normy jakościowe między innymi dlatego, że w takich gospodarstwach zwierzęta żyją w zgodzie z naturą, spełniając ich potrzeby behawioralne, korzystają z wypasu na pastwiskach, a kiedy nie jest to możliwe, dostają najwyższej jakości paszę bez GMO. Z takiego mleka Polmlek produkuje swoje produkty.

KREATYWNE KANAPKI SĄ NAJLEPSZE

Polmlek chce dotrzeć z ekologiczną żywnością

także do najmłodszej i jakże wymagającej grupy konsumentów. W telewizji pojawił się spot reklamowy opowiadający historię rodzeństwa, które niczym tajni agenci, w tajemnicy przed rodzicami, robią pyszne kanapki na śniadanie. Świat dzieci jest

nico bajkowy, widać, że wcielają się w rolę agentów, akcja i muzyka jest energiczna, a obraz jest uzupełniony rysunkowymi elementami, niczym sceny z komiksu. Dzieci z zaangażowaniem tworzą pyszne kanapki z plasterkami sera w kształcie

motylka. Kanapkę podkrađa im tata, nie psując im jednak tym doskonałej zabawy.

Zachęcamy dzieci do zabawy w kreatywne tworzenie kanapek i przekąsek, które dzięki eko-serom „Fiko i przyjaciele” jest wyjątkowo łatwe. Eko ser „Fiko” to pla-

sterki w kształcie wspomnianego motylka, pieska, kota, myszki, a z eko serów Gouda można tworzyć swoje własne wzory.

SPOTKAJMY SIĘ NA TARGACH I POKAZIE

Emisja telewizyjnego spotu to tylko część kampanii Grupy Polmlek. Osoby zainteresowane żywnością ekologiczną mogą odwiedzić stoisko z eko serami na targach Bio Expo w Nadarzynie. Przedstawiciele firmy Polmlek zapraszają na stoisko od 30 września do 2 października.

W listopadzie w Hali Koszyki będzie zorganizowany pokaz kulinarny dla influencerów, na który zaproszeni zostaną razem z dziećmi. Wspólne gotowanie to idealna okazja do spędzenia czasu z dzieckiem, do doskonałej zabawy, a także do wdrożenia zdrowych nawyków żywieniowych. Warsztaty kulinarne poprowadzi znany i lubiany Tomasz Jakubiak.

Pożywne przekąski Breakfast bez cukru z witaminą C

**NA JESIENNE
WZMOCNIENIE
ORGANIZMU POLMLEK
PROPONUJE PYSZNE
NAPOJE BREAKFAST.**

Są to gęste przekąski do picia, na bazie soków tłoczonych i przecierowych, z dodatkiem płatków owsianych. W asortymencie są cztery kompozycje smakowe, dwie z dodatkiem mleka, a dwie odpowiednie dla wegan i wegetarian. Co ważne, wszystkie są bez dodatku cukru, za to wzbogacone witaminą C, dostępne w wygodnych butelkach 300 ml, nie wymagają chłodzenia. To świetna propozycja na drugie śniadanie do szkoły czy pracy. Smakują pysznie, lekko i owocowo, sycące, smakują pysznie... i są zdrowe, z najlepszych, naturalnych składników. Warto włączyć je do swojej i dziecięcej diety. **BM**

REKLAMA

22321wwl-b-M

Szkodniki atakują młody rzepak

Obecna pogoda, mało słońca a dużo opadów, sprzyja pojawom ślimaków. Najczęściej pojawiają się: pomrowik plamisty, ślinik luzytański, rdzawy, wielki i zmienny. Ich szkodliwość zależy jest od warunków pogodowych, a przede wszystkim od wilgotności i temperatury oraz dostępności pokarmu.

Na podstawie monitorowania pól młodego rzepaku ozi-
mego, jednoznacznie możemy
stwierdzić, że w tegorocznej
jesiennej wegetacji szkodniki
rzepaku występują w dużym
nasileniu, a liczebność nie-
których gatunków wzrasta
z dnia na dzień. Zdecydowa-
nie w chwili obecnej dominują
pchełka rzepakowa i ślimaki.

Pchełka rzepakowa jest
chrząszczem długości około
4,0 mm, barwy czarnoniebie-
skiej lub czarnozielonej z me-
talicznym połyskiem. Głowa,
czułki i odnóża mają czerwony
kolor. Chrząszcz ten posia-
da trzecią parę odnóży typu
skoczego, dlatego bardzo
często widzimy je skaczące
z rośliny na roślinę.

Jesienią chrząszcze wyzerają
na liścieniach i liściach małe

otwory. Przy bardzo licznych
populacjach liście są sitowato
podziurawione, co skutkuje
zmniejszeniem powierzchni
asymilacyjnej, a w niektórych
przypadkach zamieraniem
młodych roślin. Niestety bar-
dziej szkodliwe są larwy, które
żerują w ogonkach i nerwach
liściowych oraz pędach. Przy
łagodnych zimach gatunek ten
jest cały czas aktywny, a uszko-
dzone rośliny łatwiej przema-
rzają. Ciepła jesień i łagodna
zima sprzyjają zwiększaniu
się liczebności larw.

OBJAWY ŻEROWANIA PCHELKI RZEPAKOWEJ

Obecna pogoda, mało słoń-
ca a dużo opadów, sprzyja
pojawom ślimaków. Najczę-
ściej pojawiają się: pomrowik
plamisty, ślinik luzytański,

rdzawy, wielki i zmienny.
Ich szkodliwość zależy jest
od warunków pogodowych,
a przede wszystkim od wil-
gotności i temperatury oraz
dostępności pokarmu.

Żerują na kielkujących nasio-
nach, siewkach i liściach. Mło-
de siewki mogą być zjadane
w całości, a na liściach widocz-
ne są ostrokańne dziury. Przy
licznych populacjach docho-
dzi do golożerów. Największe
uszkodzenia roślin w rzepaku
wywoływane są przez dorosłe
pomrowiki, które w okresie
2-3 tygodni po wysiewie na-
sion są w stanie zniszczyć oko-
ło 60% siewek. Czynnikiem
jednoznacznie wskazującym,
że na plantacji żerują ślimaki
są błyszczące, zaschnięte ślady
śluzu na liściach. Niestety ich
wysoka liczebność widoczna
jest do końca października.

OBJAWY ŻEROWANIA ŚLIMAKÓW

W mniejszym nasileniu na
rzepakach pojawiły się mszy-
ce, chociaż ich liczebność suk-
cesywnie wzrasta. Na liściach
tworzą się już kolonie, skła-
dające się z kilku, a czasami
nawet kilkunastu osobników.
W tym roku na naszym terenie
dominuje mszyca kapuściana.
Osobniki bezskrzydłe tego
gatunku są zielonożółte z wo-
skowym nalotem. Na stronie
grzbietowej posiadają 2 rzędy
ciemnych plamek. Natomiast
formy uskrzydłone mają głowę
i tułów czarne, odwłok zielony
z czarnymi plamkami i słaby
nalot woskowy. Mszyce wy-
sysają sok floemy, przenoszą
wirusy wywołujące choroby
roślin, między innymi wirusa
wywołującego żółtaczkę rzepy.

KOLONIA MSZYCY KAPUŚCIANEJ

Lokalnie na plantacjach rze-
paku pojawia się mączlik wa-

Objawy żerowania pchełki rzepakowej

Objawy żerowania ślimaków.

rzywny, mały, długości 1-1,5
mm, pokryty białym nalotem
pluskwiak. Forma szkodliwa są
osobniki dorosłe i larwy. Obie
formy wysysają soki roślinne
z liści, które ulegają deforma-
cji, czego następstwem może
być zahamowany wzrost ro-
ślin. Poza tym, podczas żero-
wania mączliki wydają duże
ilości rosły miodowej, która
jest doskonałym podłożem
do rozwoju grzybów sadza-
kowych. Dlatego na roślinach
zaatakowanych przez mączlika
widoczny jest czarny nalot.

Również lokalnie, na rośli-
nach rzepaku żerują larwy
bielinka rzepnika. Bielek
rzepnik jest motylem o roz-
piętości skrzydeł 50-60 mm,
koloru białego z lekkim żółtym
nalotem.

Na pierwszej parze skrzydeł
ma jedną (samiec) lub dwie
(samica) czarne plamki. Do-
datkowo na górnym rogu wy-
stępuje czarna łukowata pla-
ma. Larwa dorasta do 45 mm
i ma zielonożółty kolor. Młode
larwy żerują gromadnie na li-
ściach. Natomiast starsze żerują
pojedynczo wygryzając w li-
ściach okrągłe i duże otwory.
Przy licznych pojawach mogą
doprowadzić do golożerów.

LARWA I OBJAWY ŻEROWANIA BIELINKA RZEPNIKA

Podstawą oceny zagrożenia
plantacji przed szkodnikami
jest stały monitoring roślin,
który należy przeprowadzać
co 2-3 dni. Zasady lustracji
plantacji pod względem wy-
stępowania gatunku szkodli-
wego dostępne są w metodyce
integrowanej ochrony rzepaku
oziemego, które dostępne są
w formie elektronicznej na
stronie Ministerstwa Rolni-
ctwa i Rozwoju Wsi.

Prof. dr hab. Bożena Kordan,
Katedra Entomologii,
Fitopatologii i Diagnostyki Molekularnej,
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
w Olsztynie,
bozena.kordan@uwm.edu.pl

Mgr inż. Mariusz Foltynski,
Agrii Polska,
mateusz.foltynski@agrii.pl

Kolonie mszyce kapuścianej

REDAKTORZY WYDANIA
Małgorzata Dargiewicz

REDAKTOR NACZELNY
Igor Hrywna

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Rybacka 35
tel. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelblaski.pl

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5
10-364 Olsztyn

PREZES
Maciej Matera

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

Rząd obiecuje: wkrótce szczegóły Polskiego Ładu dla rolnictwa

Uwolnienie rolniczego handlu detalicznego, cyfrowy system pozwalający na identyfikowanie żywności „od pola do stołu”, satelitarny system monitoringu upraw rolniczych czy e-okienko dla rolnika – to tylko część propozycji Polskiego Ładu dla sektora. Szczegóły, nad którymi trwają prace, mają być znane w ciągu kilku najbliższych tygodni.

Polski Ład poprawi sytuację polskich rolników. Zależy nam na tym, żeby podnosić dochodowość w gospodarstwach rolnych i to jest główny postulat, ale zależy nam także na tym, żeby rozwiązać te problemy, które zgłaszały nam organizacje rolnicze – obiecuje sekretarz stanu w Ministerstwie

Rolnictwa i Rozwoju Wsi Anna Gembicka.

Rząd zapowiada m.in. przygotowanie ustawy, która uwolni większą działalność gospodarczą i zmniejszy wymagania biurowe (np. dotyczące rejestracji urzędów) dla małych rolników. Wzrośnie stawka dopłat za paliwo rolnicze – ze 100 do 110 zł za 1 ha. Katalog zasobów państwowej ziemi przyspieszy z kolei udostępnianie gruntów rolnikom i wskaże nowe tereny inwestycyjne.

– Chcemy skrócić łańcuch dostaw, czyli uwolnić rolniczy handel detaliczny. Zwiększymy kwotę, od której sprzedaż jest opodatkowana, z 40 do 100 tys. zł – zapowiada sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W ramach uwolnienia rolniczego handlu detalicznego powstaną miejsca bezpośredniej sprzedaży dla spożywczych produktów lokalnych. Na wsparcie będą mogły liczyć mikro- i małe przedsiębiorstwa przetwórstwa rolno-spożywczego oraz rolnicy rozpoczynający lub prowadzący działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego. Obecne przepisy pozwalają sprzedawać w tej formie tylko na terenie województwa, w którym odbywa się produkcja lub w sąsiednim. Polski Ład zmieni te przepisy na korzyść rolników. Możliwa ma być również sprzedaż wysyłkowa na terenie całej Polski.

Powstanie też ustawa o gospodarstwach rodzinnych, która

wzmocni prawną ochronę i ograniczy problemy spadkowe.

– Zniesiemy obowiązek przekazywania gospodarstwa w przypadku przechodzenia na emeryturę. Wiele środowisk rolniczych podnosiło postulat, żeby ten obowiązek znieść, my także uważamy, że można to rozwiązać w inny sposób – wskazuje przedstawicielka resortu.

Ważnym elementem planowanych zmian jest cyfryzacja, która zakłada m.in. stworzenie jednego miejsca do składania przez rolników e-wniosek na m.in. zwrot podatku akcyzowego od paliwa rolniczego, wsparcie rolniczego handlu detalicznego, zgłoszenie do KRUS umów dzierżawy czy zgłoszenie umów cywilnoprawnych.

– Chcemy, żeby rolnik w jednym miejscu mógł skorzystać z wielu usług, które świadczy Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, KRUS czy KOWR. Tak naprawdę chcemy ułatwić rolnikom, żeby bez wychodzenia z domu mogli te sprawy załatwiać – tłumaczy Anna Gembicka.

Rząd zapowiada także program ubezpieczenia od różnego rodzaju klęsk – od żywiołowych po te związane z ASF czy ptasią gripą. W tym kontekście istotne będzie również stworzenie satelitarnego systemu monitoringu upraw rolniczych na terenie całego kraju, który pozwoli zminimalizować straty.

opr. bar, inf. newseria.pl

Jak wylicza rząd, łączne średnioroczne nakłady na inicjatywę Polskiego Ładu wyniosą 72,4 mld zł. W latach 2021–2030 da to łącznie 651,6 mld zł środków krajowych, w tym m.in. wkład własny do projektów unijnych. Dofinansowanie polskiego sektora rolniczego z Polskiego Ładu wyniesie 5 mld zł co roku, łącznie w najbliższych dziewięciu latach 45 mld zł. Na wsparcie rolnictwa trafią też środki przeznaczone na inwestycje z wykorzystaniem środków UE, w tym Funduszu Odbudowy. Podział budżetu czy pełny katalog interwencji przedstawia projekt Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, którego konsultacje potrwać do 15 września.

REKLAMA

PolDab
Grzegorz Olender

**KUPIĘ LAS,
WYKONAM PRZECINKĘ**

**Śwignajno Małe 1
12-220 Ruciane-Nida**

 516 295 750

Podsumowanie AGROLIGI 2021 w województwie warmińsko-mazurskim

Gospodarstwo Małgorzaty i Marka Borkowskich z miejscowości Kocioł Duży w powiecie piskim oraz Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Ostoja Natury” z Tomaszyna koło Olsztyna to zwycięzcy tegorocznej edycji prestiżowego konkursu AgroLiga w województwie warmińsko-mazurskim.

Eliminacje konkursu AgroLiga 2021 rozstrzygane są na sześciu etapach: wojewódzkim i krajowym. Wojewódzki etap konkursu organizowany był przez Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie, natomiast etap krajowy przez redakcję Programu 1 TVP i Stowarzyszenie AgroBiznesKlub pod Honorowym Patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz prezesów: TVP S.A., ARiMR, KOWR i KRUS.

OGÓLNOPOLSKI
KONKURS AGROLIGA
PREZENTUJE DOROBK
ROLNICTWA I FIRM
FUNKCJONUJĄCYCH
W BRANŻY ROLNICZEJ
Z PODZIAŁEM NA
POSZCZEGÓLNE
WOJEWÓDZTWA.

Laureaci w obu kategoriach to najlepsi rolnicy i przedstawiciele agropresiębiorstw, którzy są liderami w poszczególnych województwach, osiągają wysokie rezultaty produkcyjne i ekonomiczne, rozwijają działalność z wykorzystaniem funduszy unijnych oraz wykazują zaangażowanie w życie lokalnej społeczności. Uczestnictwo w konkursie to prestiż w branży, zaś bycie laureatem – ogromny sukces oraz świadectwo pomysłowości i kreatywności w poszukiwaniu nowych rozwiązań produkcyjnych.

Przy wyborze mistrza i wicemistrza wojewódzkiego w obu kategoriach, komisja powołana przez dyrektora Warmińsko-Mazurskiego

Ośrodka Doradztwa Rolniczego Damiana Godzińskiego brała również pod uwagę: bezpieczeństwo pracy oraz estetykę obejścia i otoczenia gospodarstwa lub firmy.

Tegoroczna gala podsumowująca wojewódzki etap konkursu odbyła się 28 września w Hotelu Zamek Ryn. Podczas uroczystego finału organizowanego przez Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego zaprezentowano mistrzów i wicemistrzów w kategorii rolnik i firma z województwa kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego, podlaskiego i warmińsko-mazurskiego, ukazując najlepsze wzorce, dobre praktyki oraz innowacyjne rozwiązania laureatów.

Gala tradycyjnie zgromadziła najlepszych przedsiębiorczych rolników i przedstawicieli najprężniej rozwijających się firm związanych z rolnictwem, a także przedstawicieli instytucji promujących i wspierających ich osiągnięcia. Wśród zaproszonych gości nie zabrakło przedstawicieli władz naszego województwa, dyrektorów instytucji rolniczych, przedstawicieli banków, firm z branży rolno-spożywczej oraz najlepszych rolników z województwa warmińsko-mazurskiego.

Na podstawie przeprowadzonych wizytacji w gospodarstwach i firmach oraz dostępnej dokumentacji i komisja konkursowa „AgroLiga 2021” wybrała:

Kategoria ROLNIK Mistrz AgroLiga 2021

Małgorzata i Marek Borkowscy prowadzą gospodarstwo w miejscowości Kocioł Duży w powiecie piskim. Głównym kierunkiem produkcji jest chów bydła mlecznego z nastawieniem na produkcję mleka wysokiej jakości. Całość

Małgorzata i Marek Borkowscy — Mistrz AgroLiga 2021

FH-U ANIMAR Alicja Mastowska — V-ce Mistrz AgroLiga 2021

Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Ostoja Natury” — Mistrz AgroLiga 2021

Agnieszka i Robert Pucer — V-ce Mistrz AgroLiga 2021

już w pierwszym roku poprzez stworzenie i zorganizowanie platformy BIOHub. Jej podstawowym celem jest rozbudowa i popularyzacja krótkiego łańcucha dostaw żywności.

V-ce Mistrz AgroLiga 2021

F.H.U. „Animar” z Kiwit w powiecie lidzbarskim to firma rodzinna. Zajmuje się handlem zbożem, rzepakiem, łubinem, bobikiem, kukurydzą i grochem. Dodatkowo poszerzyła usługi o transport i sprzedaż nawozów.

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie składa gratulacje i wyrazy uznania laureatom oraz mistrzom i wicemistrzom konkursu AgroLiga z województwa warmińsko-mazurskiego oraz życzy dalszych sukcesów, satysfakcji oraz mobilizacji do dalszej pracy.

Mistrzowie warmińsko-mazurskiej edycji konkursu AgroLiga w kategorii Rolnik i Firma zmierzają się ze zwycięzcami z innych województw na szczeblu krajowym. Wyniki poznamy w przyszłym roku. Życzymy powodzenia i cierpliwości w oczekiwaniu na zwycięzę krajowego.

mgr inż. Agnieszka Sołtysiak,
kierownik Działu Technologii Produkcji
przy Warmińsko-Mazurskim Ośrodku
Doradztwa Rolniczego z siedzibą
w Olsztynie

produkcji roślinnej na którą składa się uprawa kukurydzy i lucerny przeznaczona jest na pokrycie potrzeb żywieniowych zwierząt. W gospodarstwie utrzymywanych jest 120 krów, przy wydajności jednej sztuki 10 tys. litrów mleka na rok. Chętnie korzystają z funduszy unijnych dzięki czemu wybudowali nowoczesną oborę oraz na bieżąco modernizują park maszynowy.

V-ce Mistrz AgroLiga 2021

Agnieszka i Robert Pucer prowadzą Gospodarstwo Pasieczne Bartnik Mazurski w Gnato-wie w powiecie kętrzyńskim. Obecnie posiadają dwa tysiące rodzin pszczelich oraz 60 ha ziemi, na której uprawiana jest malina staropolskich odmian, prowadzona w systemie ekologicznym pod kątem pożytku pszczelego. Od 2012 roku miody są wpisane na listę produktów tradycyjnych. Gospodarstwo uczestniczy w krajowej sieci zagród edukacyjnych. Dzięki temu szerzy zdobytą wiedzę i doświadczenie wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

Kategoria FIRMA Mistrz AgroLiga 2021

Rolnicza spółdzielnia Produkcyjna „Ostoja Natury” z Tomaszyna koło Olsztyna. Firma zrzeszająca grupę producentów wykorzystuje ekologiczne metody produkcji żywności wysokiej jakości, która jest dostarczana bezpośrednio do klientów za pośrednictwem platformy sprzedażowej. Idea produkcji i sprzedaży w systemie „z pola do stołu” została wdrożona

Gdzie nas szukać?

Małgorzata Dargiewicz
Dyrektor projektu
Rolnicze ABC

Tel. (89) 5397473
Kom. 502-499-528
m.dargiewicz@rolniczeabc.pl
www.rolniczeabc.pl
fb: rolniczeabc

Następne wydanie
27 października 2021

Odpowiednia koncentracja białka w paszy

Jakie ilości poszczególnych pasz własnych możemy użyć, aby maksymalnie wykorzystać białko pochodzące z pasz własnych?

Ostatnie miesiące nie przynoszą uspokojenia na rynku zarówno krajowych surowców paszowych jak i importowanych białkowych sruć poekstrakcyjnych. Ledwo złapał się oddech, a już musimy się borykać ze wzrostem cen pasz i komponentów białkowych. Jak sobie poradzić w tych miesiącach? Czy warto utrzymywać produkcję mleczną, czy celowe będzie ograniczenie wydajności dobowej zwierząt?

Krowy w laktacji potrzebują określoną koncentrację białka w każdym kilogramie suchej masy. Należy przyjąć, że średnio w każdym kilogramie koncentracja ta powinna

wynieść 15% białka ogólnego na kilogram suchej masy. Oczywiście, dla pierwiastek powinniśmy utrzymywać poziomy wyższe o 1%. Młode zwierzęta muszą jeszcze rosnać stąd ich wyższe potrzeby. Numer laktacji to nie jedyne o czym musimy pamiętać, ważny jest także dzień laktacji w którym znajduje się nasze stado. Im bliżej początku laktacji tym wyższe potrzeby białkowe, im bliżej do jej końca tym poziom białka w dawce może być niższy.

Co powinniśmy zrobić, aby znaleźć chodź odrobinę oszczędności? Na samym początku potrzebujemy dokładnej analizy laborato-

ryjnej pasz objętościowych. Następnie zastanówmy się, jakie ilości poszczególnych pasz własnych możemy użyć, aby maksymalnie wykorzystać białko pochodzące z pasz własnych. W pierwszej kolejności należy zadbać o żywca. Zdrowo funkcjonujący, bez podkwaszeń potrafi wyprodukować dziennie ponad 2,5 kg najlepszej jakości białko mikrobiologiczne. Zadbajmy więc o odpowiedni bilans białka i energii dostępny właśnie w żywcu.

Kolejny krok to sztuki w początkowych miesiącach laktacji. Pobranie suchej masy tych zwierząt jest niższe niż średnie dla naszego stada. Jeśli w dawce mamy poziom 15% białka ogólnego to oznacza to tyle, że zwierzęta, które zjedzą 22 kg suchej masy pobiorą 3300 gramów białka dziennie. Czyli wyprodukują około 25 litrów mleka bez

Młode zwierzęta muszą jeszcze rosnać stąd ich wyższe potrzeby

większego problemu, ponieważ na każdy liter mleka potrzebujemy od 85 do 100 gramów białka dziennie plus oczywiście 800 gramów na potrzeby bytowe dla krów

ważących 650 kg. Co zatem ze sztukami, które zmęczone porodem zjedzą 18 kg suchej masy? Należy dokarmiać je na początku laktacji paszami treściwymi o wysokiej

koncentracji białka i energii. Dużo ekonomiczniej jest podać paszę o zawartości białka 22% niż 18% białka ogólnego lecz w mniejszych dawkach dobowych. Podanie paszy o większej zawartości białka pozwoli również na obniżenie białka na stole paszowym, ponieważ możemy je uzupełnić paszą treściwą, a tym samym na oszczędności finansowe w skali całego gospodarstwa. Sztuki, które na początku laktacji osiągną wyższe wydajności dobowe dłużej utrzymają wyższą produkcję dzienną. Liczmy, ile pieniędzy kosztuje nas wyżywienie naszych zwierząt. Takie podejście pozwoli właściwie dobrać paszę. Wskaże też czy inwestycja w wyższą produkcję mleka jest słuszną.

Ekspert: Piotr Hubert Szybiński,
dyrektor sprzedaży - dział bydła,
Grupa Agrocentrum

Czterostronne spotkanie poświęcone ASF

Sekretarz stanu Szymon Giżyński wziął udział, w czterostronnym spotkaniu poświęconemu ASF. Spotkanie, które odbywało się w tym tygodniu online, zorganizowane zostało przez Dyрекcję Generalną ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności (DG SANTE) Komisji Europejskiej, reprezentowaną przez zastępcę dyrektora generalnego ds. zdrowia i bezpieczeństwa żywności Claire Bury, z udziałem: sekretarza stanu ministerstwa rolnictwa Czech Jiří Šíra, sekretarza stanu ministerstwa rolnictwa Niemiec Beate Kasch i sekretarza stanu ministerstwa rolnictwa Polski Szymona Giżyńskiego. Spotkanie dotyczyło koordynacji i współpracy w obszarze ASF w regionach granicznych zaproszonych państw członkowskich UE.

Delegacje Czech, Niemiec i Polski zaprezentowały informacje ws. krajowych działań dot. ASF, szczególności tych zastosowanych w regionach blisko swoich wspólnych granic. Delegacje omówiły również możliwości współpracy w obszarze wspólnych działań, mających na celu zatrzymanie rozprzestrzeniania się ASF w kierunku zachodnim.

Przedstawiciele Niemiec podnosili kwestię wykonania trwałego ogrodzenia (plotu)

po stronie polskiej, zapobiegającego przemieszczaniu dzików wzdłuż granicy z Niemcami. Polska nie jest zwolennikiem takiego rozwiązania. Budowa takiej bariery oznacznej długości, zdaniem Polski, nie jest właściwym działaniem.

Budowa lokalnych ogrodzeń i barier, tak jak jest to praktykowane w Polsce – miejscowe ograniczanie migracji dzików na konkretnym obszarze jest działaniem bardziej precyzyjnym i skuteczniejszym niż inwestycje o dużym zasięgu. Przedstawiciel Czech podkreślił w dyskusji, że bariery spowalniające przemieszczanie dzików to tylko jeden, a nie jedyny element trudnej walki z ASF, a sprawa kluczowa to bioasekuracja.

W trakcie spotkania Komisja Europejska przypominała o możliwościach udzielenia wsparcia, w tym finansowego, państwom członkowskim dotkniętym ASF, zarówno w ramach środków interwencyjnych, jak i WPR. Polska w sposób znaczący partycypuje w środkach pochodzących z takiego wsparcia i uwzględnia kontynuowanie wspomagających zwalczanie ASF rozwiązań w propozycji Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027.

bar na pods. inf. MRIRW

Budowa lokalnych ogrodzeń i barier, tak jak jest to praktykowane w Polsce – miejscowe ograniczanie migracji dzików na konkretnym obszarze jest działaniem bardziej precyzyjnym i skuteczniejszym niż inwestycje o dużym zasięgu.

REKLAMA

zwiększ ekonomiczną efektywność żywieniową swojego gospodarstwa

zwiększ parametry rozrodu

zwiększ wydajność mleczną swojego stada

zmniejsz brakowanie swojego stada

wydłuż okres użytkowania krów

Już dziś zaprosz do siebie naszego Doradcę i dołącz do programu „Mleko i Rozród”!

www.agrocentrum.pl

WYTWÓRNIE PASZ:
12-200 Pisz, Kałęczyn 8
19-203 Grajewo, ul. Elewatorska 5
tel. 87 424 17 60
biuro@agrocentrum.pl

Dożynki wojewódzkie 2021 za nami

Warmińsko-Mazurskie Dożynki Wojewódzkie odbyły się w niedzielę 19 września na terenie Muzeum Budownictwa Ludowego - Parku Etnograficznego w Olsztynku.

— Ogromnie się cieszę, że po roku przerwy spowodowanej ograniczeniami pandemicznymi mogliśmy się spotkać tradycyjnie w Muzeum Budownictwa Ludowego w Olsztynku, by wspólnie celebrować Święto Plonów — mówił do uczestników gospodarz wydarzenia marszałek Gustaw Marek Brzezina. — To piękna tradycja naszej narodowej tożsamości, kultury oraz obrzędowości, a przede wszystkim czas podziękowania Bogu za zebrane plony, a rolnikom za trud związany z codzienną, ciężką pracą na roli. To też wspinała okazja do wspólnego spotkania rolników z całego województwa. Tym bardziej, że mieszkamy w regionie, w którym rolnictwo stanowi jeden z kluczowych i najbardziej dynamicznie rozwijających się sektorów gospodarki.

Marszałek Gustaw Marek Brzezina powitał wszystkich rolników, sołtysów, przedstawicieli instytucji działających na rzecz rolnictwa, przedstawicieli związków branżowych i zawodowych rolników, a także grupy wieńcowe. Mszę świętą koncelebrował metropolita warmiński ks. abp. Józef Górczyński. Po części oficjalnej dla zgromadzonych wystąpił zespół MEJK.

Gospodynie, jak co roku, rywalizowały o tytuł najpiękniejszego wieńca dożynkowego. Na III miejscu w konkursie na wieńiec znalazły się Goldap i Jeziorany (przyznano nagrody po 3 tys.

zł), II miejsce — Biała Piska i Bartoszyce (po 4 tys. zł), a na I miejscu — Banie Mazurskie (5 tys. zł). Nagrodę specjalną w tym konkursie wygrał wieńiec zgłoszony przez gminę Budry (1,5 tys. zł). Wyróżnienia (po 1,3 tys. zł) przypadły wieńcom zgłoszonym przez gminy: Olsztynek, Budry, Susz, Grodziczno, Iława, Miłakowo i Płońnica.

Rozstrzygnięto też konkurs na najpiękniejsze stoisko dożynkowe. Tu na III miejscu znalazły się Gubławki z gminy Zalewo i Rozogi z gminy Sorkwity (po 2,5 tys. zł), na II miejscu Starodun z gminy Elk i Nawiady z gminy Piecki (po 3 tys. zł), a na I — Piotraszewo z gminy Dobre Miasto (3,5 tys. zł). Wyróżnienia w tej rywalizacji powędrowały do Stradun z gminy Elk i Nawiad z gminy Piecki (po 1,5 tys. zł).

Podczas wydarzenia wręczono również „Odznaki Honorowe za Zasługi dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego” oraz „Zasłużony dla Rolnictwa”.

źródło: UMWWWW

Odznaki Honorowe za Zasługi dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego:

1. Krzysztof Biadała
2. Janusz Dramiński
3. Czesław Leyk
4. Janina Leyk
5. Przemysław Mikołajczyk
6. Jadwiga Sadłowska
7. Franciszek Sadłowski
8. Jerzy Salitra
9. Zenobiusz Szczepkowski
10. Marian Waraksa

„Zasłużony dla Rolnictwa” (wnioskodawcą tej odznaki jest Gustaw Marek Brzezina, marszałek województwa warmińsko-mazurskiego):

1. Agnieszka Remuszko
2. Piotr Grzegorz Szopiński
3. Roman Piotrkowski
4. Teresa Rutyna
5. Zbigniew Piekarski
6. Alicja Rymaszewicz

7. Halina Mikos
8. Helena Wróblewska
9. Jan Lisiewski
10. Janusz Tkaczuk
11. Joanna Gawryszewska
12. Katarzyna Konkiel
13. Mariola Małyska

„Zasłużony dla Rolnictwa” (wnioskodawcą tej odznaki jest

prezes Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej, Romuald Tański):

1. Mateusz Dudziak
2. Mariusz Dziki
3. Mariola Głowacka
4. Bogumił Gołębiowski
5. Krzysztof Kazaniecki
6. Jarosław Kopyciński
7. Barbara Krauze
8. Karolina Kuhn
9. Dorota Łada

10. Alojzy Łobik
11. Daniel Maczuga
12. Paweł Matebłowski
13. Mariusz Musiał
14. Piotr Naszkiewicz
15. Łukasz Pergoń
16. Iwona Putra
17. Dariusz Sadowski
18. Rafał Szymczyk
19. Jarosław Wiśniewski
20. Stanisław Żółędziewski

Silny jesienny wigor – dodatkowe ubezpieczenie

Na północy, gdzie rzepak zasiano w optymalnym terminie agrotechnicznym, pod koniec sierpnia zanotowano spadek temperatury, który spowodował zahamowanie wzrostu siewek. Wrześniowe ocieplenie przyspieszyło rozwój młodych roślin.

Siewy rzepaku zostały zakończone. W tym roku jedynie na północy kraju przebiegały bez zakłóceń. Rolnicy z centralnej i południowej części Polski borykali się z ulewami opadami, które opóźniły prace agrotechniczne. Gleba była nadmiernie uwilgotniona. Część plantacji musiała zostać przesiana, gdyż gleba zasklepiała się uniemożliwiając wyrównane wschody. Paradoksalnie, niezależnie od regionu, w tym sezonie najlepiej sprawdziły się odmiany o silnym początkowym wigorze.

Na północy, gdzie rzepak zasiano w optymalnym terminie agrotechnicznym, pod koniec sierpnia zanotowano spadek temperatury, który spowodował zahamowanie wzrostu siewek. Wrześniowe ocieplenie przyspieszyło rozwój młodych roślin. Zdecydowanie lepiej z nadrabianiem dwutygodniowych strat poradziły sobie odmiany cechujące się szybkim tempem wzrostu. W pozostałych regionach kraju, gdzie z uwagi na aurę opóźniano terminy siewu, również lepiej sprawdziły się odmiany o silnym jesiennym wigorze.

ZAGROŻENIE: ATAKI SZKODNIKÓW

Aktualnie zagrożeniem są masowe ataki szkodników. Największy problem stwarza śmietka kapuściana. W niektórych regionach kraju populacja tej muchówki przekroczyła próg ekonomicznej szkodliwości. Śmietka składa już jaja, z których wylęgają się larwy uszkadzające korzenie. Nie wszyscy rolnicy zabezpieczyli materiał siewny preparatami insektycydowymi. To może doprowadzić do poważnych szkód w uprawach rzepaku. Preparaty chronią siewki na ogół do fazy 3-4 liścia, czyli w niewrażliwym okresie rozwoju rośliny. Uszkodzenia spowodowane przez szkodniki na plantacjach, na których zastosowano preparaty nasienne na ogół nie są tak dotkliwe, jak w przypadku planta-

cji niechronionych. Dotyczy to nie tylko inwazji śmietki, ale także i pchelek. Już dziś pchełki ziemne i rzepakowe atakują rośliny. W tym roku poważnym zagrożeniem są ślimaki. Relatywnie wysoka temperatura oraz duża wilgotność powietrza sprzyjają ich rozwojowi. Prawdopodobnie wkrótce plantacje zaatakują mszyce. Niestety wybór insektycydów przeznaczonych do jesiennego zwalczania szkodników rzepaku jest dość ograniczony. Nie można stosować neonicotynoidów. Wycofano także chloropiryfos. Przeciwnie pchełkom i gnatarzowi można zastosować pyretroidy, na przykład preparaty oparte na deltametrynie.

STOSOWANIE ZAPRAWY

Dobrym zabezpieczeniem upraw jest nie tylko stosowanie kompleksowo działającej zaprawy insektycydowej, ale także i wybór odmian o mocnym jesiennym wigorze. Intensywny początkowy wzrost roślin odgrywa istotną rolę w ochronie przed szkodnikami. Umożliwia roślinom stabilniejszy wzrost i zapewnienia większą tolerancję na wczesne ataki chrząszcza pchełki rzepakowej i pchełek ziemnych, śmietki kapuścianej oraz gnatarza rzepakowca. Odmiany, które rozwijają się szybciej przed zimą są znacznie mniej narażone na straty spowodowane przez owady. W przypadku bardzo silnej presji szkodników rozwój jest hamowany w znacznie mniejszym stopniu niż w przypadku odmian charakteryzujących się wolniejszym tempem jesiennego wzrostu. Rośliny cechujące się silnym tempem wzrostu na początku wegetacji mają większy fizjologiczny potencjał do niwelowania uszkodzeń. Przyrosty rekompensują część strat spowodowanych przez żerowanie owadów. Odmiany charakteryzujące się dobrym wigorem i dobrą regeneracją po zimie wykazują także większą odporność na jesienne ataki ślimaków. Przykładem odmiany cechującej się wyjątkowo mocnym jesiennym wigorem jest DK Excited. Jej wybór zapewnia doskonały, szybki rozwój przed zimą. Odmiana nie ma tendencji do elongacji szyjki korzeniowej, co skutkuje bardzo dobrą

zimotrwałością. Dodatkowymi korzyściami wynikającymi z jej uprawy jest ponadprzeciętny potencjał plonotwórczy i wysoka zawartość tłuszczu w nasionach. Odmiana ta jest odporna na wirusa żółtaczki rzepy. Materiał siewny został w tym roku zabezpieczony przez producenta kompleksem zapraw: preparatem fungicydowym i insektycydowym.

ODPOWIEDNIA UPRAWA I NAWOŻENIE

Rośliny cechujące się silnym jesiennym wigorem są mniej podatne na uszkodzenia wywołane przez szkodniki oraz choroby, jak również na zagłuszenie przez chwasty. Lepiej zimują. Należy jednak pamiętać, by nie wysiewać ich zbyt wcześnie. To może doprowadzić do nadmiernej wybujałości roślin przed zimą. Łan trzeba wtedy regulować oraz pamiętać o odpowiednim nawożeniu azotowym. Nie wolno zagłodzić roślin przed zimą. Odmiany cechujące się silnym jesiennym wigorem także lepiej od tych o niższym tempie początkowego wzrostu, radzą sobie z uproszczeniami czy w uprawie pasowej.

Anna Rogowska

Siew rzepaku w szerokie rzędy

Uszkodzenia spowodowane przez śmietkę

REKLAMA

- EKSPORT ORAZ IMPORT WOŁOWINY I ŻYWCA
- PONAD 20 LAT NA RYNKU
- SPECJALISTA W BRANŻY MIĘSA WOŁOWEGO
- WYSPECJALIZOWANY TRANSPORT
- EKSPORT BYDŁA I MIĘSA DO 20 KRAJÓW EU I AZJI
- SKUP BYDŁA LIMOUSINE NA EKSPORT
- SPRZEDAŻ ODSADKÓW DO DAJSZEJ HODOWLI

AGROSTAR

AGROSTAR Sp. j., A. Starownik, J. Starownik
Nowa Jedlanka 87, 21-109 Uścimów
tel. +48 818 523 223, fax +48 818 523 612
e-mail: agrostar@poczta.onet.pl
www.agrostar.info

45121ekwe-A-C

Na słabych glebach też trzeba coś uprawiać

Rolnicy z Warmii i Mazur doskonale znają rodzinne gospodarstwo rolne w Szkotowie w gminie Kozłowo, którym zarządza Agnieszka Tołłoczko. Już samo gospodarstwo o powierzchni 1000 ha robi wrażenie, a jeszcze fakt, że z sukcesami zarządza nim kobieta, na wielu twarzach wywołało już zaskoczenie, zdziwienie i podziw.

Agnieszka Tołłoczko, przez blisko 20 lat przygotowywała się do tej roli. Zdobywała wiedzę i doświadczenie u boku ojca Bolesława Tołłoczko. Najpierw pracując jako zootechnik na fermie utrzymującej ponad 5000 świń, następnie jako pracownik administracji i zaopatrzenia. Kiedy pan Bolesław udał się na zasłużoną emeryturę, gospodarstwem zajęła się córka. A ojciec z dumą przygląda się poczynaniom Agnieszki, która wdraża i efektywnie wykorzystuje nowoczesne technologie ułatwiające codzienną pracę. Wymienia i unowocześnia park maszynowy. Aw analizowaniu, planowaniu i koordynacji wielu działań jednocześnie jest mistrzynią, bo będąc matką czwórki dzieci, przerobiła już wszystko. Rolniczka twierdzi, że nie zamieniłaby swojej pracy na żadną inną. Dla niej nie ma rzeczy niemożliwych, często jest pytana jak ona to robi? Na co Agnieszka z rozbijającym uśmiechem odpowiada, że sposób jest tylko jeden albo musi znać się na wszystkim, co jest raczej nierealne albo musi wiedzieć, gdzie wszystko można załatwić!

Warto dodać, że teraz u boku pani Tołłoczko przyucza się do zarządzania gospodarstwem kolejne pokolenie, czyli jej najstarsza córka, która pracuje razem mamą w gospodarstwie.

Z DOBREM UPRAW TRZEBA SIĘ NAKOMBINOWAĆ

Gospodarstwo w Szkotowie specjalizuje się w produkcji roślinnej. Choć areal gospodarstwa jest imponujący to z doбором upraw trzeba się nieźle nakombinować, ponieważ przeważają gleby lekkie V i VI klasy o słabej zasobności wodnej. Poza tym teren jest pagórkowaty i zakamieniony, rolniczka wyznała, że z jednego hektara wywozi nawet ok. 70 t kamieni.

W strukturze zasiewów dominują zboża ponad 400 ha, m.in. pszenżyto, żyto, 20 proc. zajmują rzepak o który co roku trzeba walczyć, a przy suchym roku niestety plonuje na poziomie 2–2,5 t/ha.

Właścicielka gospodarstwa od dawna zastanawiała się co zrobić i co uprawiać żeby z tych hektarów uzyskać dochód, który nie tylko pokryje koszty, ale także pozwoli na inwestycje i modernizację gospodarstwa. Pomysłów było wiele, ale w pierwszej kolejności rolniczka postawiła na ziemniaki, które wróciły na pola w Szkotowie po prawie 30 latach.

– To było w 2018 roku za namową i przy dużym wsparciu Tomasza Bieńkowskiego, prezesa Centrali Nasiennej w Nidzicy, zdecydowałam się na uprawę ziemniaków konsumpcyjnych z przeznaczeniem do mycia i konfekcjonowania. Posadziliśmy 10 odmian na powierzchni ok. 70 ha i uzyskaliśmy wysoki plon, bo prawie 50 t/ha. Mieliliśmy szczęście, bo to był rok z wysokimi cenami, więc udało się dobrze sprzedać pozyskany plon i trochę odechnęliśmy finansowo – wspomina pani Agnieszka.

W kolejnym roku do uprawy ziemniaków już nie trzeba było rolniczki namawiać. Ziemniaki na tych polach rolniczka pamięta z dzieciństwa, później długo ich nie uprawiano, co jest du-

żym plusem, bo dzięki temu ziemniaki charakteryzują się wysoką zdrowotnością.

BEZ PRZECHOWALNI ANI RUSZ

Planując uprawę sadzeniaka, plantatorka musiała pomyśleć o przechowalni, bo towar sprzedawany jest najwcześniej w lutym, a najczęściej sadzeniaka przechowuje się aż do kwietnia.

– Ze starego magazynu zrobiłam pierwszą przechowalnię, w której mogłam przechować 600 t sadzeniaka. Jednak to nie wystarczyło, więc rozpoczęliśmy budowę drugiej większej przechowalni na ok. 3 tys. ton. Jest rok 2021, a my jesteśmy w trakcie budowy kolejnej przechowalni o podobnych parametrach – wyjaśnia rozmówczyni.

Ziemniaki przechowywane są w skrzyniopaletach o wadze 750–800 kg i aż miło patrzeć jak szybko zapełniają się kolejne skrzyniopalety. Obecnie gospodarstwo produkuje nie tylko sadzeniaka, ale także ziemniaka przemysłowego, frytkowego, chipsowego i jadalnego. A ziemniaki zajmują już prawie 20 proc. arealu. Plantatorka wyjaśnia, że powoli chce dojść do zakładanego arealu 200 ha. Dlaczego akurat 200 ha?

– To wynika ze struktury zasiewów i zmianowania, przy sadzeniu zmianowanie musi być co 4 lata, bo trzeba dbać o jego zdrowotność, dlatego musi być zmienowany innymi uprawami – wyjaśnia rolniczka.

BURAK NA SŁABYCH, LEKKICH GLEBACH

Cztery lata temu na słabych glebach gospodarstwa pojawiły się także buraki cu-

krowe, choć sceptyków nie brakowało. Tym bardziej, że pod buraki przygotowywano głównie gleby klasy V. Zaczęto bardzo ostrożnie siać w pierwszym roku 10 ha, w tym roku w Szkotowie siano buraki po raz czwarty i było to już 80 ha.

Dużą pomocą przy uprawie buraka cukrowego jest współpraca z Sylwiuszem Szlejerem, inspektorem z cukrowni w Głinojecku. – Zawsze mogę liczyć na dobór odmian, któ-

re najlepiej sprawdzą się na moich nielatających i nienajlepiej glebach.

Wraz z panem Sylwiuszem regularnie monitorujemy plantację buraków. Inspektor zawsze służy pomocą, dobrą radą i dzieli się swoją wiedzą i wieloletnim doświadczeniem – wyjaśnia rolniczka ze Szkotowa.

Buraki kontraktowane są z cukrownią w Głinojecku, pierwsze kontrakty podpisywano na 50 t buraka

z hektara, w tej chwili jest to już prawie 60 t. Kontrakty z roku na rok są wyższe dzięki temu, że plantatorka osiąga coraz lepsze wyniki, produkuje zdrowego buraka o wysokiej zawartości cukru. Choć zawartość cukru zależy także od sprzyjającej pogody zwłaszcza we wrześniu i na początku października.

Przy siewie i zbiorze buraków właścicielka gospodarstwa korzysta z wysokiej klasy specjalistycznego sprzętu, który oferuje usługodawca ze strony cukrowni. Dzięki temu może spać spokojnie, a buraki będą na pewno profesjonalnie posiane, a później zebrane, bo zrobią to specjaliści.

OSTATNIA PROSTA – KUMULUJEMY CUKIER

W tym roku po zimniej i ciężkiej wiośnie wypadła część obsady buraków, było nawet momenty, w których rolniczka myślała o przesianiu buraków. Ale jednak zostawiła młodszą obsadę, ale okazało się, że cały okres wegetacji i rozkład opadów sprzyjał burakom.

– Dzięki mniejszej obsadzie buraki miały dużo miejsca do wzrostu i swobodnego rozrastania się, dlatego na początku września mieliśmy na plantacji 4 i 5-cio kilogramowe giganty. Pogoda sprzyjała padalo, kiedy powinno padać, świeciło słońce, kiedy burak tego potrzebował. W tym roku rzepaki i zboża nie miały tyle szczęścia, bo w kluczowych momentach wegetacji zabrakło im wody i plony były dużo niższe – wyznaje pani Agnieszka.

Rozmówczyni jest dumna, że udało jej się utrzymać buraki w tak dobrej kondycji do samego końca, bo dzięki temu będą mogły jeszcze do połowy października kumulować cukier. Tym bardziej, że buraki są duże więc gromadzenie cukru zajmie im nieco więcej czasu. Pod koniec sierpnia cukier był na poziomie 14,5 proc., więc jeszcze sporo pracy przed burakami na ostatniej prostej.

– Teraz trzeba tylko jednego słonecznej, ciepłej pogody i buraki będą gromadziły cukier, a dzięki zdrowym zielonym liściom zgromadzą cukier szybciej i sprawniej. Mamy jeszcze czas do połowy października – podsumowuje właścicielka gospodarstwa w Szkotowie.

Monika Kopaczek-Radziulewicz

Żółtaczka rzepy w rzepaku

Niepokojący, z punktu widzenia ochrony rzepaku przed patogenami, w regionie północno-wschodniej Polski jest pojaw mszyc, które mogą stanowić wektory chorób wirusowych.

Objawy mączniaka rzekomego

Skędzierzawienie liści rzepaku

Doświadczenie minionych lat wskazuje, że okres jesiennej wegetacji rzepaku trwa długo za sprawą dodatniej temperatury oraz optymalnego poziomu opadów. W takich warunkach korzystne jest kilkudniowe opóźnienie terminu siewu, ponieważ rośliny wczesnych terminów mają tendencję do wydłużania pędu, co jest niekorzystne dla zimotrwałości. Wegetacja rzepaku ozimego w okresie je-

siennym sprzyja także mikroorganizmom patogenicznym czego dowodem są aktualnie notowane objawy mączniaka rzekomego, suchej zgnilizny kapustnych i czerni krzyżowych. W bieżącym tygodniu rzepak osiągnął fazę rozwojową 14 BBCH, co oznacza, że należy dokonać regulacji wzrostu i pokroju roślin. Wybierając regulatory o fungistatycznym działaniu zawierające np. difenokonazol, pakloburtazol czy metkonazol

skutecznie ograniczymy nasilenie wymienionych chorób.

Niepokojący, z punktu widzenia ochrony rzepaku przed patogenami, w regionie północno-wschodniej Polski jest pojaw mszyc, które mogą stanowić wektory chorób wirusowych. Wirusy, które powodują występowanie objawów chorób to Turnip mosaic virus, TuMV (mozaika rzepaku) i Turnip yellow mosaic virus, TuYV (wirus żółtaczki rzepy), a ich głównymi wektorami są mszyce np.: mszyca kapuściana i mszyca brzoskwińowo-ziemniaczana. Wirus żółtaczki rzepy (TuYV) może istotnie ograniczyć plonowanie rzepaku, a nawet powodować placowe wypadanie roślin. Dominującym wektorem wirusa żółtaczki rzepy jest mszyca brzoskwińowo-ziemniaczana, która nalatuje z upraw towarzyszących rzepakowi (roślin takich jak: burak, ziemniak, warzywa, drzewa owocowe). Z badań wynika, że większość osobników pokoleń uskrzydłych tego gatunku jest nosicielami TuYV.

Pierwsze symptomy choroby zwłaszcza jesienią to antocyjanowe przebarwienia na brzegach liści, skędzierzawienie liści i zredukowana jej powierzchnia. Objawy te bywają pomijane lub mylone z niedoborami lub nadmiarem wody oraz deficytem boru, fosforu i potasu, przy których blaszki również przybierają fioletowe zabarwienie. Rolnicy, którzy wybrali odmiany bez cech odporności na kilę kapusty w rzepaku również kojarzą objawy z infekcją Plasmodiophora brassicae bez podejrzenia wirusa. Kolejno, wiosną porażone rośliny wykazują zredukowaną liczbę rozgałęzień bocznych, drobnienie nasion w łuszczykach, niską zawartość oleju w nasionach, a zwiększoną glukozynolanów. Redukcja plonu, o ile w ogóle rośliny zdolają przeziimować waha się od 10 do 40%.

W ochronie rzepaku przed wirusami możliwa jest tylko profilaktyka w postaci doboru odmian odpornych oraz ograniczanie zabiegami insektycydowymi populacji mszyc potencjalnie przenoszących wirusy. Wśród rodów hodowlanych zarejestrowanych jest ponad trzydzieści odmian z deklarowaną przez producentów odpornością na TuYV.

Pierwsze odmiany pojawiły się na rynku w 2017 roku i były to: Anniston i Architect. W kolejnym sezonie wegetacyjnym zarejestrowano kolejnych 10 odmian opornych na wirusa żółtaczki rzepy: Absolut, Advcocat, Albrecht, Angelico, Aspect, Astana, Chopin, Prince, Smaragd, Ragnar, w 2019 roku następnych 7 odmian: Ambasador, Artemis, Aurelia, Attraction, Dominator, Duke, Dynamic, uzupełniło krajowy rejestr odmian odpornych i tolerancyjnych na infekcję TuYV. Wykaz rejestracji z 2021 roku uzupełniły kolejne odmiany: Aganos, Condor, Desperado, Kepler, Leona, LG Alltamera, Metropol, LG Arnold, LG Scorpion, SY Floretta.

Podkreślenie wymaga fakt, że cechy odporności nie są trwałe i ulegają przełamaniu w wyniku presji patogenów szczególnie

Kolonie mszyc potencjalnych wektorów TuYV

nie w warunkach sprzyjających nasilaniu objawów chorób oraz ze względu na zmienność i plastyczność genetyczną grzybów jako patogenów, co wymusza stały monitoring zdrowotności roślin.

Dr hab. Marta Damszel
Katedra Entomologii,
Fitopatologii i Diagnostyki
Molekularnej Wydział Kształtowania
Środowiska i Rolnictwa
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
w Olsztynie

REKLAMA

SKUP I SPRZEDAŻ ZBÓŻ

- PSZENICA
- JĘCZMIEN
- PSZENŻYTO
- OWIES
- MIESZANKA ZBOŻOWA

**KAŻDA JAKOŚĆ,
RÓWNIEŻ Z PRZEZNACZENIEM
NA GORZELNIĘ**

TEL. 518-048-715

Buraki cukrowe na ostatniej prostej

Zadaniem buraków cukrowych we wrześniu i na początku października jest skumulowanie jak największej ilości cukru, bo to cukier zadecyduje o końcowym sukcesie finansowym.

Burak cukrowy jest niezwykle wymagającą rośliną, wymaga od rolnika nie tylko pracy i nakładów finansowych, ale przede wszystkim trzeba mu poświęcać dużo uwagi przez cały okres wegetacji. W tym roku wegetacja powoli ma się ku końcowi, a buraki są na ostatniej prostej i intensywnie pracują na końcowy sukces.

JESIENIĄ BURAKI GROMADZĄ CUKIER

Ich zadaniem we wrześniu i na początku października jest skumulowanie jak największej ilości cukru, bo to cukier zadecyduje o końcowym sukcesie finansowym. Na gromadzenie cukru ma wpływ wiele czynników począwszy od wybranej odmiany, poprzez agrotechnikę, siew, przebieg całej wegetacji, aż do jesiennego zbioru.

Eksperti podają, że od połowy sierpnia do połowy października jedna roślina buraka cukrowego może produkować dziennie od 1 do 1,5 grama cukru.

Słoneczna we wrześniu oraz na początku października ma największy wpływ na zawartość cukru w burakach. Niższe temperatury szczególnie nocą w końcowym okresie wegetacji nie powodują już przyrostu masy liściowej, a sprzyjają gromadzeniu cukru w korzeniach.

Odwiedzając we wrześniu kilka plantacji buraków prze-

konałam się, że zakontraktowany z cukrownią plon buraków już jest, ale nad cukrem trzeba popracować, ponieważ zawierał się w granicach od 14 maksymalnie do 15 proc.

Kampania buraczana 2021 w cukrowni w Gliniojecku trwa, pierwsze buraki systematycznie zjeżdżają od rolników i trafiają na produkcję. Z tygodnia na tydzień cukier wzrasta i plantatorzy mają nadzieję, że przekroczy pożądaną 16 proc.

W skrócie można powiedzieć, że rolnicy patrzą na zawartość cukru tak: jak jest poniżej 16 proc. to jest niedobrze, bo nie ma dopłaty, a wszystko co jest powyżej 16 to jest dobrze, bo wtedy są dopłaty i większe pieniądze za wyprodukowane i sprzedane buraki.

WIOSNA ZREDUKOWAŁA OBSADĘ

Rolnicy są zadowoleni, że uzyskali dość wysoki plon buraków, choć prawie w każdym gospodarstwie przez trudną wiosnę początkowa obsada była zredukowana nawet o 20 proc.

O ile przy siewie były warunki optymalne to później z dnia na dzień było już coraz gorzej. Zrobiło się bardzo zimno, sucho buraki bardzo długo kielkowały, pojawiały się przymrozki, więc rolnicy nawet bali się, że buraki wymarzną.

Plantatorzy zgodnie twierdzą, że tegoroczna wiosna

była jedną z najgorszych na przestrzeni kilku lat jeżeli chodzi o uprawę buraka, zresztą nie tylko buraka.

Jednak buraka uratowała po trudnej wiosnie sprzyjająca pogoda i rozkład opadów podczas całej wegetacji. Amniejsza obsada pozwoliła swobodniej się rozrastać i budować plon, dlatego na wielu plantacjach mamy ogromne 4 - ro, a nawet 5 kilogramowe okazy, co cieszy rolników. Jednak inspektorzy opiekujący się plantacjami z ramienia cukrowni, podkreślają, że to, że buraki tak porosły jest i dobre i złe. Ponieważ z jednej strony będzie wysoki plon, ale trzeba pamiętać, większe buraki będą potrzebowały więcej czasu żeby zgromadzić cukier.

Z CHWOŚCIKIEM WALCZYMY DO KOŃCA

Nie wszystkim plantatorom udało się utrzymać zdrową plantację w dobrej kondycji do września. Chwościk, którego rolnik nie wychwycił i nie

zwalczył w odpowiednim momencie poczynił duże szkody. Chwościk to najgroźniejsza choroba liści, powodująca największe straty w plonie uprawie wszystkich gatunków buraków nie tylko w Polsce, ale i na świecie. Trzeba pamiętać, że przy silnym porażeniu i braku ochrony straty mogą sięgać nawet do 50 proc. plonu korzeni, a spadek zawartości cukru może dochodzić do 3 proc.

Dlatego tak ważna jest lustracja plantacji buraków w poszukiwaniu chwościka przez cały okres wegetacji. Gospodarstwa w których buraki siane są co roku na innym polu nie mają aż tak dużego problemu z chwościkiem, co nie zwalnia plantatorów we wzmożonej czujności. Jeżeli chodzi o nasz kraj to największy problem z chwościkiem mają plantatorzy buraków z południa Polski. Warto pamiętać, że jeżeli wykonaliśmy zabieg na chwościka np. 15 czerwca, nie znaczy, że mamy go z głowy do końca wegetacji. Tym bardziej, że skuteczna ochrona przed chwościkiem lokalnie w ostatnich latach staje się coraz trudniejszym zadaniem.

W tym roku pod koniec sierpnia na wielu plantacjach zaobserwowano na liściach ponowną obecność chwościka. I jeżeli tylko okres karencji przed kopaniem buraków pozwala trzeba bezwzględnie wykonać ostatni zabieg na chwościka. Niektórzy przekonali się na własnej skórze, że naprawdę wystarczy kilka dni żeby chwościk rozszedł się po całej plantacji i wpłynął na nasz wynik.

Monika Kopacz-Radziulewicz

Dolecą wszędzie i pomogą rolnikowi

W ciągu kilku ostatnich lat drony zyskały olbrzymią popularność, nie tylko jako akcesoria służące rozrywce, standardowy prezent dla dzieci (i ich rodziców), ale również jako profesjonalny sprzęt pomagający w codziennej pracy.

Drony wspierają filmowców, fotografów, geodetów czy archeologów. Liczba branż korzystających z dronów dynamicznie rośnie – to, co niegdyś było zarezerwowane wyłącznie dla wojska i innych służb, dziś staje się codziennym narzędziem pracy.

Gdzie jeszcze drony znajdują zastosowanie? Na pewno w rolnictwie. To jest jedna z gałęzi gospodarki, która rozwija się niezwykle prężnie pod względem wdrażania nowych rozwiązań technologicznych. W planowaniu upraw powszechnym jest już stosowanie zdjęć satelitarnych. Nowoczesne systemy nawadniające pilnują tego, aby pola uprawne miały właściwy poziom wilgotności. Drony stosuje się w wielu aspektach związanych z uprawą zbóż, hodowlą bydła i monitorowaniem pól. Szczególnie przydatne są w terenie, który nie jest płaski.

WSPÓŁCZESNY DRON ROLNICZY

Po pierwsze jest znacznie większy od drona kupowanego w klasycznym sklepie z szeroko rozumianą elektroniką. Najczęściej ma 8 potężnych śmigieł i waży

nawet do 30 kg. Zasięg aparatury sterującej to kilka kilometrów. Można nim sterować ręcznie, ale również za pomocą specjalnych programów wyznaczających trajektorię lotu. Nie trzeba się martwić, że dron nam ucieknie z zasięgu. Odpowiednie systemy dbają o to, żeby wrócił w miejsce startu, gdy tylko wykryje, że kończą mu się baterie lub brakuje mu już chemikaliów do oprysku. Drony posiadają czujniki GPS (monitorujące położenie drona w czasie rzeczywistym), które pozwalają m.in. wrócić do miejsca, w którym zakończyły pracę. Zazwyczaj są zasilane silnikami elektrycznymi. Coraz lepsze i lżejsze akumulatory pozwalają na około 40 minut pracy. W zestawie z dronem najczęściej znajdują się 3 akumulatory i dwie szybkie ładowarki. Dzięki takiemu wyposażeniu przerwy w pracy są minimalne. Ciągłe są produkowane drony bazujące na silnikach spalinowych. Mają one jeszcze większy maksymalny czas lotu (do godziny przy pełnym obciążeniu), zasięg i udźwig. Prędkości dronów przekraczają 20 m/s co jest

Fot. Pixabay

bardzo przydatne w szybkim dolicie do „obrabianego” pola.

System wykrywający przeszkody i utrzymania stałej wysokości lotu nad powierzchnią pozwalają na bezpieczne i bezwypadkowe sterowanie.

MONITORING I OPRYSKI

Kamery multispektralne i hiperspektralne wysokiej rozdzielczości oraz czujniki mierzące światło czerwone, zielone, niebieskie, w bliskiej i dalekiej podczerwieni umieszczone na dronach pozwalają zautomatyzować proces tworzenia ortofoto-

map, proces oceny wzrostu roślinności, ale także zmierzyć „znormalizowany wskaźnik współczynnika wegetacji” (wskrócie NDVI), który określa ich kondycję. Ta technologia umożliwia identyfikację miejsc o nadmiernie wysokiej wilgotności lub objętych suszą.

Niektóre drony posiadają pojemnik na 20 litrów chemikaliów, posiadający system dysz, pozwalający robić opryski o szerokości do 7 m. Ponieważ opryski mogą być sterowane z dużej odległości, operator drona jest praktycznie bezpieczny.

DRONY JAKO WSPARCIE UPRAW

- Monitorowanie wzrostu oraz inspekcja szkód w trudno dostępnych miejscach. Ze względu na znikome koszty mogą być wielokrotnie badane

- Ustalanie stopnia wegetacji i zdrowotności upraw

- Ocena uszkodzeń roślin w wyniku złego przezimowania, wykrycie szkodników

- Określanie stopnia zniszczeń dokonanych przez zwierzęcą łowną (jego charakterystyczny dźwięk może odstraszać dzikie zwierzęta) lub zjawiska pogodowe. Możli-

wość zrobić zdjęcia rozległego terenu, które pomogą w uzyskaniu pomocy finansowej od państwa lub odszkodowania od ubezpieczyciela

- Ustalanie stref zmiennego nawożenia oraz zindywidualizowanych oprysków – zaplanowania ukierunkowanego i precyzyjnego nawożenia. Drony umożliwiają wykrywanie i analizę zawartości pierwiastków stałych w glebie. Dzięki temu można wustalać niedobory składników pokarmowych i planować opryski

- Oszacowywanie wielkości plonów oraz liczby sadzonek

- Odpowiednie zagospodarowanie ziemi uprawnej jest istotnym czynnikiem we współczesnym rolnictwie. Wykorzystywanie dronów pozwala na szybkie wykonanie precyzyjnych pomiarów powierzchni, będących kluczową informacją w trakcie planowania i zarządzania gospodarką.

- Dron sprawdza się także idealnie w przypadku losowych zdarzeń: pożary, podtopienia upraw.

ZALETY DRONÓW

Rolnicy na całym świecie dostrzegają wielki potencjał w wykorzystaniu bezałogowców, bo dzięki temu ułatwiają sobie pracę, uzyskują lepsze plony i oszczędzają.

Malejące ceny takich urządzeń mogą spowodować, iż wkrótce na polskiej wsi nikt nie będzie dziwił dźwięk śmigieł drona, a uprawy będą monitorowane przez dedykowane do tego specjalistyczne produkty.

Jacek Młynkiewicz

Maleje liczba gospodarstw, rośnie przeciętny areal

W ciągu 10 lat spadła liczba gospodarstw rolnych w Polsce i ich średnia wielkość. Tylko 30 proc. z nich utrzymuje się głównie z działalności rolniczej

Działalność rolnicza jest głównym źródłem utrzymania tylko dla niespełna 1/3 gospodarstw rolnych – wynika z przeprowadzonego w ubiegłym roku Powszechnego Spisu Rolnego 2020. Wśród pozostałych źródeł dochodu rolnicy wskazują m.in. pracę zarobkową, emerytury i renty, działalność pozarolniczą albo świadczenia socjalne.

Statystyka pokazuje, że w ubiegłym roku w Polsce było nieco ponad 1,317 mln gospodarstw rolnych, a na przestrzeni ostatniej dekady ich liczba skurczyła się o 192 tys. (prawie 13 proc.).

- Struktura gospodarstw domowych ze względu na wielkość nie uległa znacznym zmianom. Dominują głównie gospodarstwa indywidualne, które stanowią 99 proc., oraz gospodarstwa niewielkie, do 10 ha. To rozdrobnienie, które jest efektem poprzednich dekad, dalej występuje i tutaj w gruncie rzeczy niewiele się zmieniło od ostatniego spisu

w 2010 roku – mówi dr Dominik Rozkrut, prezes Głównego Urzędu Statystycznego.

Statystyka pokazuje, że w 2020 roku było w Polsce nieco ponad 1,317 mln gospodarstw rolnych (w tym 1,310 mln gospodarstw indywidualnych). W ciągu ostatnich 10 lat ich liczba skurczyła się o 192 tys. (czyli 12,7 proc.). Nieznacznie wzrosła za to średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego – z 11,3 ha w 2010 roku do 12,4 ha w ubiegłym.

- Zmiany klimatyczne, zmieniające się przyzwyczajenia konsumentów, polityka krajowa i unijna – te wszystkie

czynniki mają wpływ na to, że struktura gospodarstw rolnych się zmienia. Są to również czynniki demograficzne, bo o nich musimy tutaj wspomnieć: wg gospodarstw rolnych często brakuje następców i stał też dość istotny, niemal 13-proc. spadek liczby gospodarstw rolnych – wyjaśnia prezes GUS.

Według danych GUS w ubiegłym roku działalność rolnicza była głównym źródłem utrzymania (ponad 50 proc. osiągniętych dochodów ogółem) tylko dla niespełna 1/3 gospodarstw. Na przestrzeni ostatniej dekady ten

odsetek nieznacznie spadł (z 33,8 proc. do 30,4 proc.). Wśród pozostałych źródeł dochodu gospodarstwa rolne wskazywały m.in. inną pracę albo działalność pozarolniczą, emerytury i renty czy świadczenia socjalne.

W ubiegłym roku areal użytków rolnych wyniósł 14,6 mln ha i zmniejszył się o 1 proc. (178 tys. ha) w porównaniu z 2010 rokiem. Statystyki pokazują, że w ciągu tej dekady o 10 proc. zwiększyła się za to powierzchnia upraw roślin przemysłowych (w tym rzepaku i rzepiku, co jest spowodowane m.in. rozwojem rynku

biopaliw). Wciąż utrzymuje się też wysoki, blisko 70-proc. udział zbóż w uprawach.

Dane GUS potwierdzają też pozycję Polski jako jednego z czołowych eksporterów i producentów drobiu w UE. W ciągu ostatnich 10 lat populacja drobiu zwiększyła się aż o 29 proc. O blisko 10 proc. wzrosło też pogłowie bydła. Istotnie spadła za to liczba świń – o 26,8 proc.

Powszechny Spis Rolny został w Polsce przeprowadzony po raz drugi od czasu wejścia do UE. Trwał od 1 września do 30 listopada 2020 roku.

opr. bar, inf. newseria.pl

Polska od Kuchni na stadionie

W sobotę 25 września na stadionie PGE Narodowy w Warszawie odbył się finał Festiwalu Polska od Kuchni. Było jak zawsze smakowicie, regionalnie i z tradycją. Nie zabrakło gospodyń z Warmii i Mazur.

Od maja zjechaliśmy wspólnie całą Polskę, poznaliśmy tysiące wspaniałych kobiet, wysłuchaliśmy dziesiątki historii, dotyczących Waszych kół. Nasz telefon dzwonił kilkakrotnie na dobę, a skrzynki mailowe ledwo mieściły wiadomości od Was — informowali organizatorzy konkursu Polska od Kuchni. — Bez względu na wyniki, wszystkie jesteście dla nas niesamowite. Doceniamy Waszą pracę, Wasz wkład w promowanie

lokalnych tradycji, zaangażowanie w wolontariat, jednocześnie dziękując Wam za cały ten trud.

Polska Od Kuchni Festiwal Kół Gospodyń Wiejskich to wyjątkowe wydarzenie przygotowane z myślą jak ważne jest, aby idąc z duchem czasu kultywować lokalną tożsamość i pielęgnować tradycje.

Festiwal ma na celu integrację, aktywizację i wsparcie lokalnych społeczności, promocję polskich produktów

Na stadionie PGE Narodowy w Warszawie

i dziedzictwa kulinarnego oraz wymianę międzypokoleniowej wiedzy, umiejętności i przekazanie tradycji młodszemu pokoleniom.

W konkursie tym od lat sukcesy odnoszą Kola Gospodyń

Wiejskich z Warmii i Mazur. Nie inaczej było i tym roku. Nasze województwo reprezentowało Koło Gospodyń Wiejskich z Pietrzwaldy w gminie Ostróda.

— W sobotę 25 września 2021 r. mieliśmy zaszczyt re-

prezentować województwo warmińsko-mazurskie podczas finału Festiwalu „Polska Od Kuchni”, który odbył się w Warszawie w PGE Narodowym — poinformowały panie z Pietrzwaldy.

I chociaż ich popisowe danie – konfitowane udko z gęsi na puree z czerwonej kapusty z faszerowanymi ziemniakami niestety nie zdobyło żadnego miejsca, to znalezienie się w finale ogólnopolskiego konkursu jest nie lada osiągnięciem.

— Serdecznie dziękujemy organizatorom konkursu za zorganizowanie tak wspaniałego przedsięwzięcia — dodają panie KGW w Pietrzwaldzie. — Podziękowania za wsparcie dla Urzędu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, powiatu ostródzkiego oraz Urzędu Gminy Ostróda. Dziękujemy w szczególności naszym kibicom i przyjacielom, którzy trzymali za nas kciuki! To była wspaniała przygoda!

REKLAMA

DZIĘKUJEMY ZA ZAANGAŻOWANIE

GMINA GRODZICZNO\\ Nie od dziś wiadomo, że można liczyć na stowarzyszenia z terenu gminy Grodziczno. Kobiety po raz kolejny spisały się na medal.

Gmina Grodziczno od lat jest silna organizacjami pozarządowymi. Jest ich łącznie dwadzieścia cztery – to najwięcej spośród gmin wiejskich powiatu nowomiejskiego. Wiodącą rolę pełnią wśród nich koła gospodyń wiejskich, których jest aż dwanaście – niemal w każdym sołectwie. Stowarzyszenia zajmują się organizacją półkolonii dla dzieci, wycieczkami krajoznawczymi czy przygotowaniem rocznicowych uroczystości. Mieszkańcy i mieszkanki mogą także liczyć na bezpłatne warsztaty krawieckie czy florystyczne. Wielkie umiejętności kulinarne pań z KGW gminy Grodziczno nieraz zdobyły uznanie na lokalnych festynach czy poczęstunkach.

Nie inaczej było podczas tegorocznych gminno-parafialnych dożynek i Gminnego Święta Rolniczego we wsi Rynek. Urząd Gminy Grodziczno dzięki dobrej współpracy z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolniczego pozyskał 20 tysięcy złotych na to wydarzenie.

— Dziękuję za zaproszenie i doceniam zaangażowanie wójta gminy Grodzicz-

no, by pozyskać wsparcie finansowe na te świetnie zorganizowane dożynki – mówił do zebranych na dożynkach Grzegorz Kierozalski, dyrektor KOWR w Olsztynie.

Znaczna część środków została przeznaczona na przygotowanie stoisk z pysznymi potrawami i lokalnymi wyrobami. Na stoiskach stowarzyszeń z Rynku, Trzciny, Mrocza, Mroczenka, Ostaszewa i Montowa można było znaleźć m.in. czarninę, kluchy czy pyszne ciasta. Wymagało to wiele pracy i przygotowań. Warto dodać, że wszystkie potrawy goście mogli skosztować za darmo.

— Chciałbym gorąco podziękować wszystkim zaangażowanym w przygotowanie dożynek w Rynku. Z powodu pandemii COVID-19 każdy potrzebował okazji do spotkania i wspólnej zabawy. Stąd tak duża frekwencja. Szczególnie dziękuję Paniom z kół gospodyń wiejskich i stowarzyszeń, które włożyły mnóstwo pracy w przygotowanie doskonałych potraw i ugoszczenie gości dożynek. Bez ich pracy wydarzenie bez

Przedstawicielki dożynekowych stoisk na scenie w Rynku

wątpienia nie byłoby tak udane. Warto promować nasze lokalne dziedzictwo kulinarne – mówił Tomasz Szczepański, wójt gminy Grodziczno. — Dzięki dobrej współpracy ze stowarzyszeniami

możemy trafnie odpowiadać na potrzeby mieszkańców. Dziękuję wszystkim społecznikom – dodaje gospodarz gminy Grodziczno.

To ogólnopolskie, wyjątkowe wydarzenie, cieszy się coraz większym zainteresowaniem. Inna sprawa, że od 2018 roku, Koła Gospodyń Wiejskich zaczęły powstawać w Polsce jak przysłowio- we grzyby po deszczu - a to ze względu na możliwości finansowania ich działalności. Z powodzeniem pielęgnują

lokalną kulturę i tradycję. A Festiwal Polska od Kuchni ma na celu ich integrację i aktywizację. Festiwal otrzymał patronaty honorowe marszałków i wojewodów, a każda edycja transmitowana jest na żywo w programie „Pytanie na Śniadanie” w TVP 2.

Przypomnijmy. W tym roku to w Muzeum Budownictwa

Ludowego - Parku Etnograficznym w Olsztynku odbył się w sierpniu wojewódzki finał konkursu Polska od Kuchni. Panie z Kół Gospodyń Wiejskich w Pietrzwaldzie dały pokaz kulinarnego kunsztu, i chociaż wszystko co przyrządzą jest wyśmienite, to ich sztandarowa potrawa - udko z gęsi na puree

z czerwonej kapusty z faszerowanymi ziemniaczkami - podbiła podniebienia jurorów i zwyciężyła na szczeblu wojewódzkim konkursu.

Drugie miejsce przypadło KGW „Jędrzychowianki” za grzybuśniak, a trzecie KGW wsi Ostrowite za brukowiec mazurski. Była też nagroda publiczności dla KGW

„Bez” w Kinkajmach z dyni-dzałki warmińskie oraz trzy wyróżnienia: KGW „Luba” - Luba mazurska, KGW w Okartowie - pierogi z farszem rybnym i KGW „Wipsowanie” - kućmok z mucką.

Ale nie tylko dobrą kuchnią stoją Koła Gospodyń Wiejskich, chociaż nie ma

nic przyjemniejszego, niż zasiąść z nimi przy biesiadnym stole. Coraz częściej koła są kuźnią dla lokalnych liderów, kobiet, które chcą i mogą wiele zrobić dla lokalnych społeczności. Dziś Kół Gospodyń Wiejskich jest w Polsce grubo ponad 9 tysięcy! W naszym województwie jest ich 315. I będzie więcej! **bcl**

REKLAMA

Rola kół gospodyń wiejskich jest ogromna

W Gminie Morąg powstają nowe koła gospodyń wiejskich. Na razie są dwa, w Jurkach i Strużynie. Trzecie powstaje w Kalniku.

Ponad 50 osób liczy Koło Gospodyń Wiejskich w sołectwie Jurki. Spotykają się, by przyjemnie i pożytecznie spędzić czas. I namawiają innych do założenia takiego Koła. KGW w Jurkach powstało w grudniu 2018 roku. Pomysł z podsunął radny Ryszard Bartoszewicz.

— On nam to zaproponował i zmobilizował do założenia koła — mówi Ewa Madeja, prezes KGW w Jurkach. — Jeszcze jeździł po wsi ze trzy miesiące i nawet, żeby założyć koło u nas. I tak to trwało do grudnia aż wreszcie się udało. Chodziło o to, żeby do końca roku założyć koło, co wiązało się z otrzymaniem dotacji na tego typu działalność.

Pani Ewa mówi, że ciągle ktoś nowy zapisuje się do jurkowych gospodyń. Są to osoby dorosłe w różnym wieku, juniorzy i seniorzy.

Mieszkańcy sołectwa Jurki, tj. Plebanii Wólki, Jureckiego Młyna i Jurek spotykają się raz w miesiącu na zebraniach, a w każdy czwartek na wspólnych zajęciach. Robią dekoracje na różne okoliczności. Czy to święta, czy też inne okazje. Bywa też tak, że niektórzy zamawiają konkretne rzeczy. Prace pań z Jurek zdobią nie tylko ich mieszkania, domy, domy ich bliskich i znajomych, ale także są źródłem zarobku. Sprzedają je na kiermaszach,

spotkaniach i jarmarkach. Pieniądze uzyskane w ten sposób przeznaczą na działalność koła.

Wcześniej już działało w Jurkach koło gospodyń wiejskich. Niestety, panie się wykruszyły i jak wiele innych w okolicy, przestało działać. Po reaktywacji znów dzieje się w Jurkach!

— Założenie koła to był świetny pomysł. Jeśli inni mają zamiar założyć taką organizację, to niech się nie boją, tylko zakładają — mówią zgodnie gospodynie z Jurek.

Niewiele młodsze jest Koło Gospodyń Wiejskich „Srebrny Potok” w Strużynie. Powstało w kwietniu 2019 roku. Impulsem do jego powstania było zorganizowanie warsztatów opieki nad dziećmi przy współpracy z Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnym „Animator”. Koło powstało błyskawicznie, dziś działają w nim 33 panie. Najstarsza ze strużyńskich gospodyń liczy sobie 84 wiosny, a młodsze mieszkanki też garną się do koła.

— Lockdown z powodu koronawirusa trochę nas wyhamował, ale już w tym roku bardziej się udzielały — mówi Agata Fałtynowska, przewodnicząca KGW w Strużynie. — W tym sezonie mamy za sobą udany festyn w Strużynie, gdzie przygotowałyśmy stoisko z naszymi

produktami, i udział w imprezie kulinarnej w Kwitajnach Dary z Lasu.

Można tylko dodać, że wszystkim smakowało!

— Odradzające się na terenach wiejskich Gminy Morąg koła gospodyń wiejskich to pozytywny przejaw aktywizacji mieszkańców wsi — zauważa Tadeusz Sobierajski, burmistrz Morąga. — Cieszę się, że aktywność naszych kół gospodyń w Jurkach i Strużynie jest widoczna na tle gminy Morąg oraz że inne społeczności tworzą kolejne — dodaje burmistrz.

Rola kół gospodyń wiejskich jest ogromna, gdyż pielęgnują lokalne tradycje i budują obraz aktywnego społeczeństwa obszarów wiejskich, czego przejawem jest rozwój różnorodnych form przedsiębiorczości wśród kobiet, a zwłaszcza młodego pokolenia. Tworzą je przede wszystkim osoby udzielające się społecznie, krzewiące kulturę i lokalne tradycje. Nasze panie z kół gospodyń słyną głównie z kulinarnych umiejętności, ale zajmują się również rękodziełem. — Koła zachęcają kobiety do wyjścia z domów i uczestniczenia w życiu publicznym — podkreśla burmistrz.

Opr. wiwa, bcl

Koło Gospodyń Wiejskich w Jurkach

Fot. Wiesława Witos

Festyn w Strużynie był okazją do prezentacji kulinarnych talentów pań z KGW

Fot. Arch. KGW Strużyna

IONIQ 5.

Power your world.
100% elektryczny.

Leasing dla firm od **1449 zł/mc netto.**
Dopłata do **27 000 zł** w programie
„Mój elektryk“ dla osób fizycznych.

IONIQ 5 to pierwszy model submarki Hyundai IONIQ, dedykowanej pojazdom 100% elektrycznym. IONIQ 5 ustanawia nowe standardy w dziedzinie bezemisyjnej mobilności. Poznaj jego unikatowy design, futurystyczne wnętrze, wykonane z przyjaznych dla środowiska materiałów oraz bogate wyposażenie z zakresu bezpieczeństwa, łączności i komfortu.

Hyundai Daszuta

📍 Tuwima 23, Olsztyn

☎ 89 541-84-66

Znajdź nas: Facebook Youtube Instagram

Pełna oferta: www.daszuta.hyundai.pl

5-letnia Gwarancja Bez Limitu Kilometrów Hyundai i 8-letnia gwarancja na akumulator wysokiego napięcia (ograniczona przebiegiem 160 000 km) dotyczą jedynie tych samochodów Hyundai, które były sprzedane Klientowi końcowemu przez Autoryzowanego Dealera Hyundai na warunkach opisanych w książce gwarancyjnej. Szczegóły dot. propozycji cenowej i programu gwarancyjnego, w tym wyłączeń gwarancji, dostępne są u Autoryzowanych Dealerów Hyundai. Samochód prezentowany w reklamie to Hyundai IONIQ 5 Platinum 73 kWh 4WD 305 KM z pakietem Solar i opcjonalnymi felgami 20" o wydajności 16,8 kWh/100 km w cyklu WLTP i zerowej emisji CO₂. Wskazane elementy są dostępne w zależności od wersji wyposażenia. Propozycja dotyczy wskazanych modeli w leasingu na określonych warunkach. Szczegóły finansowania u dealerów Hyundai. Propozycja nie stanowi oferty i jest adresowana wyłącznie do przedsiębiorców. Podmiotem finansującym jest BNP Paribas Leasing Services Sp. z o.o. Promocyjny leasing dostępny do 31.09.2021 r. Prezentowana dopłata w programie „Mój Elektryk” została wskazana w wysokości maksymalnej. Jej rzeczywista wysokość uzależniona jest od realizacji kryteriów dotyczących uczestników programu „Mój Elektryk” oraz rozstrzygnięcia Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Uzyskanie dopłat wymaga złożenia przez klienta wniosku w tym przedmiocie. Nabór wniosków trwa do 30.09.2025 r. i dostępny jest dla osób fizycznych, a pojazdy nabyte w ramach przedsięwzięcia nie mogą być wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej. Więcej szczegółów dostępnych pod adresem: <https://www.gov.pl/web/elektromobilnosc/aktualne-ogloszenia-o-naborach>. Hyundai Motor Poland sp. z o.o. nie ponosi odpowiedzialności za brak możliwości skorzystania przez klienta z uczestnictwa w programie lub niez uzyskanie przez niego wnioskowanej dopłaty.